

Birlik

29

BÜTÜN
ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ
BİRLEŞİN!

3 EYLÜL 1979
FİYATI 10 TL.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

**BURJUVAZİNİN
MİLİTARİST-ŞOVEN EĞİLİMLERİ GÜÇLENİYOR**

**YASAKÇILIĞA
GEÇİT
VERİLMEMELİDİR**

TSİP Bütün İllerde Seçime Giriyor

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, önmüzdeki Kısmi Senato ve Milletvekili Ara seçimlerine bütün illerde katılacaktır.

Bilindiği gibi Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, seçime katılan sol partiler içinde örgütlenmesi, en yaygın olan partidir. Seçim yapılacak illerin tümünde de örgütü bulunan TSİP'in bu örgütsel yaygınlığı, seçim kanununda yapılmak istenen değişiklik-

lerden burjuvaziyi caydırmış, öteki sol partilerin de bu sayede seçimlere girebilmesi mümkün olmuştur.

Yüksek Seçim Kurulu, partilerin seçimlere katılacağı illeri saptarken, İçişleri Bakanlığının yanlış bilgi vermesi sonucu, TSİP'in Muğla ilinde yapılacak milletvekilliği ara seçimlerine katılamayacağına karar vermiş ve bunu radyodan açıklamıştı.

Bu yanlışlık üzerine Türkiye Sos-

yalist İşçi Partisi Merkez Seçim Bürosu Yüksek Seçim Kurulunu ve İçişleri Bakanlığını uyararak yanlışın düzeltilmesini istemiştir. Yüksek Seçim Kurulu da, yeni bir kararla bir önceki kararındaki yanlışlığı düzeltmiştir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, daha önce de açıklandığı gibi, seçim yapılacak bütün illerde seçimlere katılmaktadır.

set güttüğünü» söylemiş, konuşmasına daha sonra şöyle devam etmiştir:

«Sosyal-demokrat ağırlıklı hükümet, emekçi halka birçok vaatlerde bulunarak işbaşına gelebildi. Ama, o vaatlerinin hiçbirisini tutmadı. O'nun nasıl bir sahte umut olduğu emekçi halkın gözünde bugün iyiden iyiye açığa çıkmıştır. Ve emekçi halkımız, sosyal-demokrasinin nasıl tekelci burjuvazinin reformcu kesiminin sözcülüğünü yapan, onun çıkarları için uğraşan bir politika güttüğünü, emekçi halk çıkarlarıyla uzaktan yakından hiçbir ilişkisi olmadığını yaşayarak öğrenmiştir.»

Konuşmasını sürdüren Gürcan, daha sonra şunları söylemiştir: «Sosyal-demokrasinin halkımıza vaat ettiği konuların başında referandum yasasının çıkarılması, işçi-memur ayırımının kaldırılması ve tüm çalışanlara toplu sözleşme hakkının tanınması, Ceza Yasası'ndaki 141-142. maddelerin iptal edilmesi geliyordu. Fakat, bugün ne görüyoruz? Bunların hiçbirisine el atılmadığı gibi, önmüzdeki dönemde de sorunun çözümü konusunda bir tek ciddi girişimin dahi yapılamayacağı şimdiden bellidir. Bunu söylemek, bir kehanet değildir. Halkımız bunları da yaşayarak görecektir.

«Yukarıdaki konuların çözümlemesinin, milyonlarca emekçiyi çok yakından ilgilendirdiğini ve her gün zorlaşan hayat koşullarını biraz daha iyileştirebilmek için bu alanlarda yeni düzenlemelerin yapılmasının zorunlu olduğunu söyleyen Gürcan, emekçi köylülükle ilgili vaatlerin de hiçbirisinin yerine getirilmediğini sözlerine eklemiştir. Düşük taban fiyatlarının bu yıl üretici köylülüğü perişan ettiğini görmemek mümkün değildir. İlan edilen taban fiyatları yükselen zorunlu ihtiyaç maddelerinin fiyatları karşısında gülünçtür. Bunu, bütün üretici köylüler bilmektedir. Özellikle, sosyal-demokrat ağırlıklı hükümetten çok şeyler bekleyen ve sayıları milyonlarla ölçülen emekçi köylülüğün toprak reformu kanununun yerine yenisinin hemen Meclis'e sevkedileceği en yetkili ağızlarca vaat edilmiş, fakat bugüne kadar bu alanda, bırakın ciddi somut bir adım atmayı, bir açıklamada dahi bulunulmamıştır. Bütün burjuva iktidarlara gibi bu iktidar da, toprak reformunu hasır altı etmenin hazırlığı içindedir. Bu, bellidir! Buna karşılık, milyonlarca emekçi köylü, topraksızlıktan ve işsizlikten inim inim inlemektedir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, bir kez daha açıklar ki, adil ve köklü bir toprak reformu yapılmadan kırlarda-ki gerileliğin temellerine inilemez. Ve emekçi köylülüğün yaşamında hiçbir olumlu düzeltme olamaz. Onun için biz diyoruz ki, ağaların elindeki topraklar derhal geri alınmalı, hazine arazi-

leri yoksul ve az topraklı köylülere dağıtılmalı, mayınlı araziler temizlenerek emekçilere verilmelidir. Ancak o zaman kırlardaki tefeciliğin, ağalığın ve siyasal gericiliğin, kökünden kazınması yolunda ciddi adımlar atılabilecektir. Emekçi köylülüğün kuruluşu gün geçtikçe daha açık bir biçimde anlaşılmaktadır ki, sosyalizm için mücadele eden işçi sınıfının yanındadır.»

Sel Baskınındaki Can

Kaybının Sorumluları

AP ve Benzerleridir

Merkez Yürütme Kurulu üyesi Tektaş Ağaoğlu, Derik İlçe Kongresinde gönderdiği mesajda, son sel baskınında kaybedilen canların başlıca sorumluları, bugüne değin halka hizmet götürmek yerine onu bir sömürü kaynağı olarak gören burjuva siyasetler olduğunu, en fazla terk edilmiş Doğu Anadolu'nun doğal afetler karşısında çaresiz bırakıldığını ve halkın bu seçimlerde burjuva siyasetlere gerekli dersi vereceğini söylemiştir. Mesaj şöyledir:

«Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat'ta meydana gelen sellerin yol açtığı can kaybı ve maddi zarar son derece üzücü, ama aynı ölçüde ibret vericidir. Bu olay, «doğal afetler, elden ne gelir ki?» kaderciliğiyle, geçiştirilemez. Ülkemizde ne zaman şiddetli bir yağmur yağsa, hayat felce uğramaktadır. Bu sefer maddi zararın yanı sıra, onlarca yurttaşımız hayatını yitirmiştir. Maddi zarar telafi edilebilir. Ama insan hayatı yitirildi miydi yerine bir yenisi konamayacak ölçüde en değerli şeydir. İşte olayın asıl acı olan yanı da budur.

Bilim ve teknolojinin eriştiği bunca gelişkinlik seviyesinde doğal afetler tevekkülle karşılanamaz. Her şeyin, daha fazla kâr uğruna alınıp satıldığı kapitalist düzende doğal afetlere karşı alınan sözde tedbirler de son derece başı bozuktur. Ülkemiz burjuvazisi ise alabildiğine ağgözlü olduğundan tüm kaynakların kendisine aktarılması uğruna elinden geleni yapmaktadır. Türkiye toplum yararına hizmetlerin alabildiğine yavaştan alındığı ve aksatıldığı ülkelerin en başlarında yer almaktadır. Bu nedenle ne zaman bir sel baskını olsa gereken tedbirler alındığı halde olabilecek olanın kat kat üstünde can kaybı ve maddi zarar meydana gelmektedir. Son sel felâketinde kaybedilen hayatların sorumluları, gerekli tedbirleri almayan burjuva siyasetleridir, bu vurgun düzeninin bekçileridir.

AP ve benzerleri hep «nurlu ufukları» vaat etmişlerdir. Nurlu ufuklar hep burjuvaziye nasip olmuş, doğal afetler ise halka ölüm saçmıştır. Halk Partisi'nin de «enkaz devraldık» yakınmalarıyla oyalanıp, emekçi halka hizmete götüremeyeceği yirmi aylık politikasıyla anlaşılmıştır.

Doğu Anadolu ülkemizin en fazla terk edilmiş yöresi olarak, doğal afetlerden en çok zarar gören bölgesidir. Ama yoksul insanlarımız günümüz dünyasında doğal afetlerden korunulabileceğini görmekte ve bu konuda kendisine hizmet götürmeyi savsaklayan tüm burjuva siyasetlerden soğumaktadır. Önmüzdeki seçimlerde halk kendisini sadece sömürü kaynağı olarak görenlere gerekli dersi verecektir.»

Bandırma

İlçe Kongresi

Yapıldı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Bandırma İlçe kongresi 26 Ağustos Pazar günü yapıldı. Kongrenin açılışında bir konuşma yapan İlçe Başkanı Osman Tura, «İkinci Kongresini başarıyla kapatan TSİP, kongre kararlarını hayata geçirmek için yorulmak bilmez bir mücadele veriyor. Bugün birinci kongresini toplayan Bandırma İlçe örgütümüz bu başarılı mücadelemizin küçük bir örneğidir» demiştir. Konuşmasını, Balıkesir'in ilçeleri arasında Bandırma'nın önemine değinerek sürdüren Orman Tura, daha sonra şunları söylemiştir: «İşçilerin yoğun olarak yaşadığı Bandırma'da, emekçi haklarının yılmaz savunucusu olan bir örgüt yaratacağız. Ve sosyalizmin bayrağını önce fabrikalara ve tarlalara dikeceğiz. Bandırma'da her fabrikayı, her atelyeyi ve emekçi köylünün yaşadığı her köşeyi Partimizin kalesi haline getireceğiz» demiştir. Bandırma İlçe örgütünün birinci kongresinden sonra, «Bandırma'da işçilerin ve emekçi köylülerin, kitleler içindeki gören gözü, işiten kulağı, söyleyen dili ve emekçi halkın özgür ve mutlu yarınlara umudu olduğunu» söyleyen İlçe başkanı Osman Tura, konuşmasını «Yasasın Türkiye Sosyalist İşçi Partisi» diyerek bitirmiştir.

Daha sonra kürsüye gelen TSİP Merkez Yürütme Kurulu üyesi Veli Gürcan, «Çağımızda sosyalizm, dünya halklarının yalnız uğrunda mücadele verdikleri bir umut değil, bir buçuk milyar insanın yaşadığı ve kurduğu bir gerçek haline gelmiştir. Dünyanın dört bir yanında ve bölgemizde, sosyalizm ve barış güçlerinin başını çektiği mücadele, emperyalist - kapitalist sistemi mukadder akıbetine, yani batağa doğru itmektedir.

Ulusal kurtuluş savaşları, sosyalist sistemin ve uluslararası işçi sınıfı hareketinin ayrılmaz bir bileşenidir, yedek güçüdür. Özgürlük, ulusal bağımsızlık, demokrasi, ilerleme ve sosyalizm, barış uğrunda verilen mücadele eski dünyanın kalelerini yerle yeksan etmektedir. Bunu, özellikle bölgemiz Ortadoğu'da çok yakından izlemek ve görmek mümkündür. Daha dünya kadar yıkılmaz ve sarsılmaz sanılan İran Şahlığı bir daha geri gelmemek üzere tarihin müzesine yani tunç baltanın ve demir çakırığın yanına atılmıştır. İran halkları, bugün kendi mutlu geleceklerini kurmanın uğraşı içindedirler. Ve bu mücadele de başarıya ulaşacaktır,

Yine bölgemizde Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'daki ileri karakolu görevini yapan İsrail siyonizminin saldırılarına ve Tel Zaatar Katliamına, Enver Sedat'ın ihanetine rağmen Filistin halkının verdiği mücadele yükselmektedir. Irak'ta, Baas gericiliğinin sosyalistleri, ilericiileri ve ulusal demokratik hareketin öncülerini ezme girişimleri hüsrana uğramıştır. Kürt Yurtsever cephesi her gün biraz daha ileri adımlar atmakta, Irak'ta durumunu güçlendirmektedir.

Türkiye, bölgemizde verilen bu mücadeleden soyutlanamaz, MC'nin kanlı iktidarlara dönemi boyunca ve sosyal - demokrat ağırlıklı hükümetin bütün tutarsız yalpalayan tutumlarına rağmen, emekçi halkımızın verdiği mücadele de büyüyor, gelişip seriliyor. Kitle mücadelesine katılanların sayısı düne bakınca eşi görülmedik boyutlarda yükseliyor.

İşte Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin önemi burada ortaya çıkıyor, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi kurulduğu günden beri verdiği beş yıllık onurlu mücadele ile emekçi halkımıza yol gösteriyor! O, tirmanan faşizm karşısında bütün ilericiilerin, demokratların ortak mücadelesini savunuyor. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, demokratik Halk İktidarı'nın Demokratik Halk Cephesiyle kurulacağını söylüyor ve bunun mücadelesini veriyor. Demokratik Halk Cephesinin ancak işçi sınıfı öncülüğünde başarıya ulaşacağını bilen Partimiz, işçi sınıfı sosyalizminin tek bir merkezde toplanması, merkezî siyasi otoritenin yaratılması için elinden gelen bütün bilimsel, prensipli ve fedakâr çalışmayı gösteriyor!

Partimizin beş yıllık onurlu geçmişi, geleceğe ilişkin görevleri de ne kadar zor olsalar aşacağını bir delili sayılmalıdır. Sosyalist birliği sağlayacağız. Anti-faşist güçlerin birlikte mücadelesini gerçekleştireceğiz. Demokratik Halk Cephesini bir gün mutlaka kuracağız.

Yaşasın Sosyalizm!

Yaşasın Türkiye Sosyalist İşçi Partisi!»

«Emekçi Köylülüğün Kurtuluşu İşçi Sınıfının Yanındadır»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu üyesi Veli Gürcan, Balıkesir - Gönen İlçe örgütü kongresinde yaptığı konuşmada, sosyal-demokrat ağırlıklı hükümetin işbaşına geldiği günden beri tutarsız, yalpalayan ve sürekli «tekelci burjuvazinin çıkarlarını kollayan bir siya-

Yasakçı Rejim Eğilimleri Güçlenirken

Bir «Garip» Suskunluk

Adalet Partisinin başı Demirel, Doğu'da Bucak Ağa olayını fırsat bilip Cumhurbaşkanına «bölücülüğün» dehşetengiz boyutlarından yakından bir mektup yazıyor. Bu konuda Başbakan'dan aldığı cevaba karşı da, Başbakanı muhatap saymadığını söylüyor. Ardından, son MGK toplantısını takiben Genel Kurmay Başkanı ile İçişleri Bakanı Doğu'da özel teftiş ve denetim gezilerine çıkıyorlar. Aynı zamanda, Doğu bölgelerine yeni komando birlikleri gönderildiğine, hâlen oradaki sıkıyönetim kuvvetlerinin tahkim edildiğine dair basında haberler çıkıyor. Bu arada İran Kürdistan'ı olayları burjuva basında «özel» bir ilgiyle izlenip çetnli imalar ve uyarılarla birlikte kamuoyuna aktarılıyor. Derken 30 Ağustos «Zafer Haftası» gelip çatıyor. Bir hafta boyunca radyo ve TV'de halk, geçmişte görülmemiş ölçüde bir militarizm sergilemesiyle karşılaşılıyor. Bu sırada epeydir toplanamayan Hür Teşebbüs Konseyi'nin Eylül ayı başında toplanacağı ve aralarındaki «görüş» ayrılıkları nedeniyle bir araya gelemeyen işveren temsilcilerinin bu toplantıda siyaset üzerinde ağırlıklarını koyma girişiminde bulunacakları bildiriliyor. Aynı zamanda iş çevrelerinin GKB Evren hakkında son derece olumlu düşünceleri olduğu, Evren'in ekonomik sorunlarla ilgili «isabetli görüşleri»ne hayran kaldıklarına dair söylentiler çıkıyor. GKB Evren'in Zafer Haftasını açış konuşmasında sert bir üslupla «uyarı»larda bulunup ordunun İç Hizmet Yönetmeliğinin uygulanması olasılığından söz etmesi de bu zamana rastlıyor. Derken tam Zafer Haftasının ortasında Hürriyet Gazetesinin malûm ve maaruf yazarı Arcayürek «CHP-AP» işbirliği bombasını patlatıyor. Tam Arcayürek'vari bir mizansenle Ecevit ve Demirel'den önce alınmış demeçler gazetede yayınlandığında, iki parti liderinin «bölücülüğün önlenmesi» ve «komünizm ve faşizme karşı mücadele» konularında asgari müştereklerde anlaştıkları görülüyor. Ve Cumhurbaşkanı 30 Ağustos konuşmasında herkesi «Harbiyelilerin Sesi»ne kulak vermeye çağırarak «ırk ve sınıf ayrımı esası üzerinde faaliyetlere izin verilmeyeceğini» ilân ediyor ve «ezilecek başlar»dan söz ediyor. Hürriyet Gazetesinin diğer malûm ve maaruf yazarı Metin Toker, 2 Eylül'de yazdığı bir makalede Türkiye'nin önünde üç yol olduğunu söylüyor: Ya federatif komünist devlet, ya bunu önlemek için askeri darbe, ya da her ikisini de önlemek için CHP-AP koalisyonu! Ertesi gün Hür Teşebbüs Konseyi'nin, GKB ve Cumhurbaşkanının görüşlerinin tümüne şadamlarının yürekten katıldıklarını belirten bildirisi radyoların ögle haberlerinde okunuyor...

Bütün bunlar seçime bir buçuk ay kala, ve 500 bine yakın işçiyi ilgilendiren toplu sözleşmeler döneminin hemen başında olmaktadır. Tam bu sırada ardarda gelen bu gelişmeler neye işaret ediyor?

Hiç bir tutarlı umudu temsil edecek yetenek ve guce sanıp olmadığı yirmi ay içinde apaçık anlaşılan Cumhuriyet Halk Partisi, seçimde bütün itibarını yitirecektir. Bu durumda tıpkı 1977 Aralık seçiminden sonra olduğu gibi baştaki hükümetin dağılıp düşmesi büyük ihtimaldir. Tekelci sermaye çevreleri de bunu istemektedirler. Ancak onlar, şimdiki CHP hükümetinden sonra kendilerinin tüm taleplerini karşılayacak bir hükümetin kurulabileceğinden de kuşkuludurlar. Seçimden sonra bir CHP-MSP koalisyonu, ya da ister istemez MSP'li yeni bir MC hükümeti onların gözünde tabudur. MSP'nin dışardan destekleyeceği bir AP ya da AP-MSP hükümeti de öyle. Sürüncemeli bir hükümet bunalımı ise zaten taleplerinin aciliyeti ile çalışmaktadır. Onlara seçimden sonra yapısı kendi tercihleri doğrultusunda kısa zamanda kesinleşerek parlamentoda güven oyu alacak ve hemen ivedi ekonomik-sosyal kararlar almaya koyulacak bir hükümet gereklidir. Üstelik sermaye çevreleri bu hükümetin, 80'de yapılacak bir erken seçim ya da olağan 81 seçimi dolayısıyla, alacağı kararlarda «oy kaygusu» gütme zorunluluğundan azade olmasını da istemektedirler. Bunun mümkün olabilmesi CHP'ye seçimden sonra muhalefet fırsatı tanınmamasına bağlıdır. Bu da, tabii, CHP-AP işbirliğinin her ne bahasına olursa olsun gerçekleştirilmesine!

Bu bahanın ne olduğunu M. Toker açıkça söylüyor; askeri darbe, ordunun iktidarı ele geçirmesi! Yani demokrasiye hepten paydos! Böylece, aynı zamanda, CHP-AP işbirliğinden beklenen özgül işlev de belirlenmektedir. Cumhurbaşkanının, 946'dan beri süregelen siyasi, hukuki

ve anayasal pratiği seçim arifesinde hiçe sayarak, sınıf ayrımına dayalı siyasi faaliyetin yasaklanmasından söz etmesi ve bunu zafer Haftasında dalgalandırılan militarist sancakların gölgesinde yapması da CHP-AP işbirliğinden kastın doğrudan doğruya demokrasiye kastetmek olduğunu ayrıca gösteriyor.

Arcayürek mizanseninde Ecevit'le Demirel'i birleştiren «asgari müşterek»in «komünizme ve faşizme karşı etkin mücadele» olması bu bakımdan anlamlı. Bunalım süregidip derinleştikçe ve sermayenin faşizm destekli saldırısı CHP'nin aczini ortaya serip onun demokrat boyunu aştıkça, sosyal demokrasinin anti-komünizmi boy atıyor. Oysa AP'nin, faşizm işbirlikçisi olduğunu inkârda dahi yarar görmediğini herkes biliyor. Bu durumda, üzerinde birleşilen asgari müşterekin sınıf esasına dayalı siyasi mücadeleyi hedef aldığı ortadadır. Bunun bizzat Cumhurbaşkanı tarafından ilân edilmesine Hür Teşebbüs Konseyinin övgüler düzmesine şaşmamak gerekir. İçişleri Bakanının, Cumhurbaşkanının konuşmasında söylenenlere «katılmamak mümkün değildir» tarzında bir demeç vermesi ise, CHP başlarının kendi içlerinden ve dışlarından ne türlü baskılar altında olduklarını göstermektedir.

Geçmişte uzun yıllar takriri sükûn koşullarında palazlanmış, kitlelerin ekonomik-demokratik haklarını kullanmalarına tahammüle alışmamış —esasen buna gücü ve boyutları da elvermeyen— dışa bağımlı Türkiye tekeli burjuvazisi, böyle bir tezgâhla, kendi eseri olan bunalımın yükünü emekçilerin sırtına yıkıp IMF'nin dayattığı reçeteler doğrultusunda düze çıkmayı hedeflemektedir. Tekelcilerin sözcülerince Brezilya ya da Güney Kore tipi ekonomik-sosyal-siyasi düzenlerin (emperyalizmin sultanı altında sömürünün ayyuka çıktığı polis rejimlerinin) sık sık Türkiye için «örnek» gösterilmesi, iş çevrelerinin neyi özlediklerinin açık kanıtıdır. Nitekim, son gelişmelerle de, şimdi tezgâhlanmaya çalışılan CHP-AP işbirliği şu ya da bu nedenle gerçekleşemediği, ya da ondan bekleneni —işçi ücretlerinin dondurulması, halkın tüketiminin kısıtlanması, tekel kârının daha fahiş düzeylere çıkarılması, devlet sektörünün zayıflatılması, AET ile ekonomik-siyasi bütünleşmenin sağlanması, işçi sınıfının siyasi mücadelesinin, devrimci-demokratik muhalefetin bastırılması, ulusal demokratik taleplerin sahibi kitleler üzerinde baskıcı-yasakçı rejimin büsbütün sertleştirilmesi, kısacası Türkiye'nin, tüm insan ve madde kaynaklarıyla, emperyalist tekel ve yerli işbirlikçilerinin diledikleri gibi at koşturdukları kapalı av alanına çevrilmesi— yerine getiremediği takdirde, bunu yapacak başka alternatif formüllerin doğrudan hazırlanması değilse bile, böylesi alternatiflerin «olabilirliğine» kamuoyunun hazırlanması gayretlerinin belirtileri görülmektedir.

Gelişmelerin ilginç bir yanı da —TÖB-DER'in Hürriyet'in girişimi konusundaki demeci dışında— demokrasi güçlerinden, kitle örgütlerinden, hattâ DİSK'den ve tek tek sendikalarından, olanlara önünde tepki gösterilmemiş olmasıdır. GKB'nin ordu müdahalesi ihtimalinden söz etmesi, Cumhurbaşkanının sınıf ayrımı konusundaki yasakçı tavrı ve bu tavrı koyarken Anayasayı hiç saymaktan çekinmemesi, genel demokratik kamuoyunda bir «garip» suskunlukla geçiştirilmiştir. «Demokrasi şampiyonu» sağcı burjuva basının attığı sevinç çılgınlıkları burjuva demokrasisinin içyüzünü göstermesi bakımından dahi bir yenilik arz etmiyor. Lâkin ilerici-demokrat tanınmaktan kendilerine nice payeler çıkardıklarını bildiklerimizden de nedense hiç ses çıkmamıştır.

Demokrasiyi büsbütün rafa kaldırılmaktan kurtaracak, giderek bugünkünden daha ileri demokratik mevzilerin kazanılmasını sağlayacak olan, burjuvazinin kendi iç çelişkileri ya da sosyal demokrasinin «hidayete ermesi» değildir. Burjuvazi iç çelişkilerinin hesabını kendi içinde görmek için de işçi sınıfına ve tüm emekçilere karşı birleşmeyi öngörüyor. Sosyal demokrasinin ise boyu bosu kadar idrak gücü de ortada! Sermayenin yeni saldırı hazırlığı karşısında işçi sınıfının siyasi örgütleri birlik olma ve birlikte davranma, başta DİSK olmak üzere tüm ekonomik-demokratik kitle örgütleri, tüm ilerici, demokrat, yurtsever kişi ve güçler de gereken tepkiyi gösterme göreviyle karşı karşıyadırlar.

MHP'nin Suratındaki Ak ve Kara Boya!

«Hürriyet» Gazetesi MHP'nin basın dünyasındaki dostlarından biridir. Manşete çıkardığı haberler, bu gazetenin nabzının kimlerle beraber attığını gününbirlik gösterir. Faşist hareket bu nedenle Hürriyet Gazetesinin haber ve yorumlarına büyük değer verir. Çünkü; bu gazeteye göre, sol'suz bir demokrasi mümkündür ama faşistlersiz bir demokrasi zihir mümkün değildir!

Hürriyet Gazetesi «Anarşi Yeniden Hortladı» diye başlık atıp arkasından sürekli anarşi tahrikçiliği yapmakla da dikkat çeker. Doğudaki ulusal demokratik harekete mi saldıracak, «Kürtler Başbakanı Tehdit Ediyor» gibisinden bir başlıkla çıkar. Abdi İpekçi'nin katili itiraflarda mı bulunmuş, Hürriyet'in başlığı «MHP İçinde Kışkırtıcı Ajanlar Var» şeklini alır. «1000 Kişi Yanlışlıkla Salıverildi» diye sola öfke kusan Hürriyet, «Polis Sadece Sağcılar Yakalıyor» diye yakınır.

MHP'yi «temize» çıkarmak için oldukça boya tüketen Hürriyet, zaman zaman gazeteciliğin cazibesinden vazgeçemediğini de gösterir ve boyalarını düzensiz kullanmak zorunda kalır. MHP dostluğunda bazan ak boya kullanırken, bazan da siyah boya kullandığı olur.

Yakalanan faşist katiller MHP ile olan ilişkilerini itiraf ederler. Ama, mahkemede bu itiraflarını reddedip «işkençe gördüklerini» söylerler ve MHP ile olan ilişkilerini saklamaya çalışırlar.

Ne ki, geçtiğimiz hafta içinde Adana'da yakalanan ve 15 kişiyi öldürmüş, pek çok ilerciyi de yaralamış olan cezaevi kaçağı faşistlerden Ferhat Tüysüz, «maddi ve manevi işkençe altında olmaksızın», yani, tam bir gönül rahatlığı içinde, yaptıklarını anlattı. Hem de, faşistlerin hamisi kesilen Hürriyet Gazetesi'nin haber ajansı muhabirine. Hem bir muhabir, hem de «Hürriyet Muhabiri» olması nedeniyle bu itirafları MHP bile kabullenir!

Ferhat Tüysüz şöyle demiş: «Silahlı sağ eylemciyim. Ülkü Ocaklı ve ÜGD'li militanlarla işbirliği yaparım. Solculara ve komünistlere karşı acımasızım. Önceden hazırlan-

nan ve bize iletilen planlara ve listelere göre eylem yapar, adam öldürürüm.» (Hürriyet: 28.8.1978.)

Tüysüz devam eder:

«Daha benim gibi birçok sağ militan var. Ülkü ocaklı ve ÜGD'ye mensup kişiler bizlere silah, mermi, para ne gerekse sağlıyorlar. Saklandı, gımız evlere öldürülecek kişilerin, bombalanacak, taranacak yerlerin listesini, torbalar dolusu mermi ve para gönderiyorlar.» (aynı gazete).

İşte bu «samimi» itiraflar faşist saldırganların kimlerle ilişkileri olduğunu gösteriyor. Tüysüz kendisine öldürüleceklerin listesini veren ve yardım edenlerden birinin, MHP Adana il başkan yardımcısı olduğunu da söylüyor. Ama Hürriyet bunu «atlamakta» yarar görüyor. Tabii, haberin ardına MHP genel sekreter yardımcısı Yaşar Okuyan'ın, «Hayır, ilgimiz yoktur» diye demecini de ekliyor ve böylece Hürriyet'e göre, 15 kişinin kanı MHP ile ÜGD arasında kaybediliveriyor!

Demek ki, Hürriyet'in bile elinde, MHP'yi aklayacak kadar ak boya yok. Zaman zaman siyah boya kullanması ve «yaptığını bozması» bundandır!

min, barış taarruzu karşısında nâsil sindiği ve gerilediği görülmüştür. Bu nedenle Türkiye'de, hem de barışın şafağında militarizmin azdırılmasından yarar ummak boşuna bir çadır.

Ayrıca 30 Ağustos'un böyle bir amaç için seçilmesi de önemli bir yanılgıdır! Bağımsızlık günlerini kutlamak hakkı günümüzde sadece barıştan yana olanlarındır. Militarizm bağımsızlığın düşmanıdır ve onun sembollerinden korkmakta haklıdır. Türkeş, Demirel, Feyzioğlu gibi en sadık Amerikancıların azdırmaya çalıştığı gericilik 30 Ağustos'un anlamını çarpıtmaya yetmeyecektir. Tam tersine bağımsızlıkçı güçlerin karşısında ken dileri çarpılacaktır.

Amerikancıların 30 Ağustos'da Ağızlarını Açmaya Hakkı Yoktur

30 Ağustos zaferinin yıldönümü nedeniyle bir demec veren Genel Başkan Ahmet Kaçmaz, mazlum uluslara ilham kaynağı olan Kurtuluş Savaşının nihai zaferinin yıldönümünde işbirlikçi burjuvazinin ve onun çıkarlarını savunan siyasilerin ağızlarını açmaya haklarının olmadığını söylemiştir.

Demec şöyledir:

«Ulusal Kurtuluş Savaşında nihai zaferin kazanıldığı 30 Ağustos'dan 57 yıl sonra, bugün ülkemizin emperyalizmin boyunduruğu altında bulunması son derece acıdır ve onur kırıcıdır. Ülkemizin bu duruma getirilmesinin başlıca sorumlusu, emekçi halkı ağır baskı altına alıp ulusal demokratik hakları yok eden ve palazlanmak için çareyi, ülkemizi emperyalizme peşkeş çekmekte bulan işbirlikçi burjuvazidir. Ulusal Kurtuluş Savaşımızdan ilham alarak emperyalizme karşı döğüşen halklar uluslararası platformlarda ülkemizi emperyalistlerle birlikte karşılarında görmelerinin üstünü sündü duymuşlarsa bunun nedeni de kendi süflü çıkarları uğruna herşeyini satacak tiyneteki burjuvazinin Amerikancılığıdır. Ve bugün üçbuçuk döviz için kapı kapı dolaşıyor sa bunun da suçlusu aynı işbirlikçilerdir. Şimdi onların siyasi, gayri siyasi her çeşitten sözcüleri ile 30 Ağustos'a sahip çıkar görünmeleri hayasızlıktan başka bir şey değildir. Çünkü bir yandan da, Güney Kore, Tayvan, Brezilya vb. en aşağılık Amerikancı rejimlere özelemlerini, yüzleri hiç kızmamadan açığa vuran onlardır. Ve onların çıkarlarını cansiperane savunan Demirel'lerin, Türkeş'lerin, Erbakan'ların 30 Ağustos'da ağızlarını açmaya zerre kadar hakları yoktur.

Ulusal Kurtuluş Savaşından bu yana olup bitenler göstermiştir ki, ülkenin bağımsızlığını yitirmesiyle emekçi halk üzerindeki baskının yoğunlaştırılması süreçleri tam bir paralellik arz etmektedir. Burjuvazi, ülkeyi emperyalizmin uydusu haline getirebilmek için çareyi emekçi halkı susturmakta bulmuştur. Bu olgu da, bağımsızlık mücadelesinin başını işçi sınıfının, sosyalistlerin çektiğini, bağımsızlığın sahibinin emekçi halk olduğunu kanıtlar. En gözü dönmüşçe sosyalizm ve emekçi düşmanlığı yapanların, en uşak Amerikancı olmaları tesadüf değildir. Bu nedenle işbirlikçi burjuvaziye karşı verilen sınıf mücadelesi, aynı zamanda anti-emperyalist bir mücadeledir.»

PİŞMİŞ AŞA SU KATMAK MI, YENİ BİR TEZGÂH MI?

Hürriyet'in yıllanmış malum yazarı Arcayürek'in girişimiyle piyasaya sürülen «Ecevit'le Demirel'i asgari müştereklerde birleştirme» mizanzeninin altında ne yattığını ilk bakışta kestirmek kolay olmayabilir.

Ecevit iktidarının olanca başarısızlığıyla seçime gittiği bir sırada bu girişim, Demirel açısından, Ecevit'e can simidi uzatma anlamında yorumlanabilirdi pekâlâ. S. Demirel böylesi bir «pişmiş aş su katma» girişimine sert tepki gösterip celâllenebilirdi de. Takındığı «mülâyim» tavrıdan anlaşıldığı kadarıyla, pişirdiği aşın kimi ağızlara pek de hoş gelmeyecek bir taam olduğu kendisine lisanı münasiple anlatılmıştır!

14 Ekim Senato seçimi sonrasında yerinde kalamıyacağı artık anlaşılır gibi olan şimdiki hükümetin egemen çevreler gözünde alternatif, herhalde Demirel'in ancak bundan önceki MC hükümetleri tarzında kurabileceği bir hükümet değildir. Faşist milliyetçi hareketi de içine alacak yeni bir Demirel hükümetine tekeli burjuva çevrelerin itirazı olmayacaktır gerçi. Ama MSP'siz böyle bir hükümet kurulamayacağına göre, seçim sonrasının perspektifi en azından sürdürülmeli bir hükümet bunalımıdır. Buna ise tekelcilerin hiç mi hiç tahammülü olmadığı açıktır. Zira onlar «ülke menfaatleri» ya da «ekonominin gerekleri» adına illeri sürdükleri somut ve acil taleplerine vakit geçirmeden cevap verecek, bu doğrultuda kesin kararlar alacak bir hükümet istemektedirler. Şimdiki CHP hükümeti, emperyalizme bağımlılığına ve tekelcilerden yana ana tercihinin rağmen, onların bu tür taleplerini yeterince karşılamamaktadır. Çünkü CHP'nin «hükümet sorumluluğu» kadar «oy kaygusu» da vardır. Onlarsa oy kaygusu duymayacak, salt hükümet sorumluluğu ile davranacak, yani onların çıkarlarını sağlamaktan gayri hiç bir sorumluluğu olmayacak bir hükümet istemektedirler. Böyle bir hükümete bir an önce kavuşmanın yolunu da ilk anda bir CHP-AP işbirliğini kotarmakta görmektedirler. Hiç değilse böyle bir işbirliğinin denemiş olmasından fayda ummaktadırlar. Faşist milliyetçi hareketten kaynaklanan terörizm ve Doğuda şoven baskılara eşlik eden «bölücülük» çığırtkanlığı, amaçlarına ulaşmak için kullandıkları manivelalardır. Böylesi bir ortamda gittikçe güçlenen geleneksel takriri sükûn özelemleri de onların «oy kaygusu olmayan sorumlu hükümet» özelemleriyle çakışmaktadır. Oy kaygusu olmayan bir hükümetin sorumlu ellerine emanet edilmiş «otoriter devlet!» Bunu sağlama uğruna, S. Demirel'in kopardığı, tadı şimdiden belli aş su katmaya değmez mi?

Yıllardır süren CHP-AP işbirliği girişimlerinin geçmişini hatırlanacak olursa, girişimcilerin bir hayli mesafe katettikleri anlaşılıyor. Bunu sağlayan ise, tabii ki, gelişen somut durumun kendini dayatmasıdır. Sosyal demokrasinin «çare»lerinin çaresizliği ortaya çıkarken, AP'nin iddialarına da pabuç bırakmamaya, tekelciler teşnedirler. «MSP'li hükümet» korkulu rüyası bir yana, seçimden sonra başa geçecek CHP'siz bir hükümetin otoriter devletin sorumluluğunu kolay kolay yüklenmeyeceğini biliyorlar. O halde, S. Demirel'e iddialarının zamansızlığının çitlatılmasına ve CHP'nin «oy kaygusu»ndan arındırılmasına kalıyor! Bu da, aynı kefeyle konulan «Komünizme ve faşizme» karşı mücadele asgari müştereklerinde Ecevit'le Demirel'in birleştirilmesiyle sağlanmaya çalışılıyor.

Şiddetlenen sınıf mücadelesi koşullarında sosyal demokrasinin anti-komünizmi artarken ve Demirel'in faşizm işbirlikçiliği gözler önünde, CHP-AP yakınlaşması ve işbirliğinin fiili ve gerçek asgari müştereklerinin ne olduğu bellidir. Tezgâh apaçık ortadadır. Tüm emekçilerin ekonomik-demokratik haklarının büsbütün budanması pahasına, tekelci burjuvazinin dayatan dertlerine deva olacak ve işçi sınıfının siyasi mücadelesini en azından dizginleyecek bir «otoriter iktidar» tezgâhi!

Barışın Karşısında Militarizmin Şansı Yoktur

30 Ağustos ve 1 Eylül; biri ulusal bağımsızlık savaşında bir sembol öteki dünyamızın yaşıyan en canlı gerçeği.

Türkiye'de bu yıl 30 Ağustos'a başka anlamlar yüklenmek istendi. Verilen demecler, yapılan yorumlar, hep 30 Ağustos'un yeni bir amaç için kullanıldığını gösteriyordu. Son yılların icadı olan «Zafer Haftası» boyunca görüldü bu.

Kuşkusuz SALT-II'nin bölgemizde estirdiği yumuşak iklimden rahatsız olanlar pek çoktur. Bunlar esasen, çağımızın esas eğiliminin kendilerine parlak bir gelecek vaatmediğini bildikleri için, bu gerçeğin kendisine düşmandırlar. Barış gerçeğine.

İşte 30 Ağustos bu tutumun gereği olarak ve üstelik bir gün sonrasının, yani 1 Eylül'ün ruhuna ters düşmek pahasına, militarist düşünce ve eğilimlerin azdırılması yönünde kullanılmak istendi. Türk ordusu'nun gücünden, silahlarından, savaş geleceğinden, hep «birilerine gözdağı vermek» için bol bol sözedildi.

Günümüzde militarizmin azdırılması, Türkiye'de özel olarak, emekçi sınıf hareketini tehdit etmek, mazlum milletin ulusal demokratik hareketine gözdağı vermek anlamına gelir. Militarizm sınıf tahakkümünün bir vasıtasıdır ve ancak bu kapsamıyla milletler üzerinde tahakküm olarak da kendini gösterir. Bu nedenle Türkiye'de militer ve şoven düşünceleri, öncelikle sınıf mücadelesinin çerçevesi içinde değerlendirmek gerekir.

Çağımızın egemen gerçeği ve eğilimi barıştır. 30 Ağustos'da emekçilerin hak ve özgürlüklerini boğmaya heveslenen sesler, 1 Eylül'de dünyanın dört bir yanında yükselen barış sesleri arasında, boğulmaya, gerilemeye mahkumdur.

Türkiye'de «zor»a özenenler şu gerçeği akıldan uzak tutmamak zorundadırlar. Türkiye'nin sınırları için deki ulusal veya sınıfsal saflaşmalar dünyadaki genel saflaşmanın bir parçasıdır ve gelişme perspektifini de ondan almaktadır. Bu nedenle güç dengelerini de aynı boyutta hesaplamak gerekir. Ve dünyada militariz-

TSİP: «Dünya Barışının Yolu Militarizme Karşı Mücadeleden Geçer»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Sekreteri Yalçın Yusufoglu «barış, demokrasi ve bağımsızlık için militarizme karşı kararlı bir uğraş sürdürmek gerektiğini» söyledi.

Yusufoglu TSİP'in Ankara'da düzenlediği toplantıda şöyle dedi:

«1 Eylül Dünya Barış Günüdür. Barışın baş düşmanı ise militarizmdir. Halkları halklara kırdırtan haksız savaşlara karşı çıkmak, emperyalistlerin ve ezen ulus milliyetçiliğinin elindeki militarizm silahını almak, uluslararası zorbalığın önüne geçmek, ulusların eşitliğini ve kendi kaderlerini tayin ilkesini savunmak, silahlanma yarışını durdurmak, nükleer silahları yasaklamak, askeri harcamaları kısıtlamak gerekir.»

Dünyada güvensizlik ve gerginlik odağının emperyalizm olduğunu söyleyen Yalçın Yusufoglu sözlerini şöyle sürdürdü:

«Özellikle Amerikan emperyalizminin savaş emellerine karşı Sovyetler Birliği başta olmak üzere tüm barışsever ülkeler barış, yumuşama ve silahsızlanma için çalışmaktadırlar. Türkiye NATO'da kaldıkça barış ve bağımsızlık özelemlerine ters düşmekten kurtulamıyacaktır.»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi sosyalist ülkelerle ve üçüncü dünya devletleriyle iyi ilişkiler kurmak, NATO'dan çıkmak gerektiğini savunuyor. Orta Doğu'daki ulusal bağımsızlık hareketlerini ve sosyal devrimleri destekleyerek, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına saygı gösterilmesini istiyor.»

«Burjuvazi İşçi Sınıfını Üretken Saymayacak Kadar Hayasızlaştı»

Ayvacık İlçe kongresine bir mesaj gönderen Teşkilatlanma Sekreteri Aydoğan Gezer, toplu sözleşme dönemi arefesinde burjuvazinin işçi sınıfına saldırıya geçtiğini söylemiştir.

Gezer'in mesajı şöyledir:

«Bayram gazetesinde yayınlanan bildirilerle patronlar, toplu sözleşme dönemi öncesinde işçi sınıfına saldırıya geçmiştir. Geçen yıl yüzde 100'ün üzerinde kâr ettikleri, yani pahalılığın başlıca yaratıcıları kendileri olduğu halde hiç sıkılmadan hayat pahalılığından yakınabilmekte, lokavt ilan eden onlar değilmiş gibi haya duymaksızın işsizliği dile getirebilmektedirler.»

İşçi sınıfının sırtından geçinen bir avuç asalak, kendisiyle birlikte tüccarı üretken sayabilecek, işi değer yaratmak olan işçiyi ise üretken saymayacak kadar hayasızlaşmıştır. İşçileri üretken saymayan bu görüşe dünya tarihinde ilk defa rastlanmaktadır.

Burjuvazi, sırf kesesine güvenerek halka saldırıya geçmiştir. Bu, aynı zamanda vurguncuların korkusunun ifadesidir. Sosyalizm yaygınlaştıkça aç gözlü burjuvazi emek düşmanı gerçek yüzünü sergilemektedir.

Burjuvazi bu saldırıları Adalet Partisi'ne ve faşist Milliyetçi Hare-

kete çağrı çıkarmaktadır. Ne ki, işçiler, emekçiler, patron partilerine geçit vermemeye kararlıdır. Onlar gerçek düşmanlarını bir bir tanımakta, kendi kurtuluşlarının kendi eserleri olması zorunluluğunu kavramakta ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi etrafında kenetlenmektedirler.»

İran'daki Gelişmeler ve Türkiye

İran'daki gelişmeler karşısında Türk hükümetinin, gerici basının, şoven güçlerin, topyekûn siyasi gericiiliğin, tam bir uyum ve âhenk içinde gelişen tutumu ibret vericidir.

Nitekim bu gelişmeler karşısında Doğu'lu iki Kürt milletvekili, kaygularını dile getirmek zorunda kaldılar. Bunlardan biri CHP Diyarbakır milletvekili İskân Azizoğlu, öbürü de Mardin bağımsız milletvekili Nurettin Yılmaz.

Açıklamalarında; «Türkiye'de Kürtlerin» yaşadığını ve bunun «herkesin malumu» olduğunu belirten Kürt milletvekilleri, hükümetin «insan haklarına aykırı» davranmaya devam ettiği takdirde tutumlarını değiştireceklerini belirttiler. Azizoğlu ve Yılmaz, İran askerlerinin, Kürtleri arkadan kuşatmak için Türkiye'ye girdiklerini ve hükümetin buna göz yumduğunu sözlerine eklediler.

Doğu'lu iki milletvekilini bu şekilde çıkış yapmaya zorlayan faktörlerin başında, son günlerde belli bir plana uygun olarak tezgahlanan mizansen geliyor. Demirel'in Cumhurbaşkanına gönderdiği «ihbar mektubu», Genel Kurmay Başkanının Doğu'yu ziyareti, İçişleri Bakanının Bölgede yaptığı «tetkik ve incelemeler», Hürriyet gazetesinin Doğu'da muhabir kisvesi altında dolaştırdığı karanlık adamlar, hep bu mizansene işaret ediyor. Mizansenin amacı ise, tekelci sermayeye daha rahat, soygun olanakları sunacak olan bir CHP-AP formülüne ulaşmaktır. Bu gerçekleştirilemezse eğer, şartlar, «partiler üstü» hükümetlere hazırlanmış olacak!

Doğu'lu milletvekillerinin açıklamaları üzerine kıyamet koptu. Başbakanlık bir açıklama yaparak, suçlamaları «cevapladi» (!) 30 Ağustos demecleri bu yönde şekillendi. Herkes «tahrik» oldu!

«Zaman zaman kalkınma hızında en ön sıralarda yer alabilen devletimiz, hür demokratik rejimin bize sağladığı nimetlerin yanında hiç kuşku etmeyiz iç ve dış düşmanların ülkemize musallat ettiği hastalıkları da mutlaka yenecektir. Bunun için belki bazılarının başı ezilecektir.» (F. Korutürk - 30 Ağustos demeci)

Cumhurbaşkanı'nın, tüm gericiilere sevinç çığlıkları attıran bu sözleri, üzerinde yorum yapılmayacak kadar açıktır.

«Tahrik» olanlardan biri de Başbakan Ecevit oldu!

«Bazı çevrelerin İran'daki etnik ayrımcılık hareketiyle, Kıbrıs Türklerinin tarihsel gerçeklerden ve uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yasal hakları arasında benzerlik kurmaya kalkışmaları ise talihsiz bir zorlamadır. (Başbakan'ın 30 Ağustos tarihli açıklaması.)

Görülüyor ki, CHP lideri ucuz siyasal demagojilerle kendisini temize çıkarmaya çalışmaktadır. Türkiye'nin Kıbrıs'taki işgalci konumunu meşru olarak göstermek istiyor, daha da ileri gidip bunu bir halkın özgürlüğünden daha değerli buluyor.

Ecevit bununla da yetinmiyor. Bir ulusun özgürlük talebini «ırkçılık» olarak suçluyor ve hiç bir sakınca görmeksizin, bu dokuşulmaz hak için verilen mücadeleyi Türkiye'nin ırkçılığı ile aynı sepete koyarak, sözde karalamaya çalışıyor. Hiç bir sosyal demokratın cesaretle başvuramayacağı çarpıtmalardan medet umuyor. Şöyle diyor:

«İrk ayırımı gözetmenin gerek sağ açıdan, gerek sol açıdan olsun, çok ilkel bir düşünce olduğunu da hükümet olarak her zaman açıklıyoruz.» (aynı açıklama).

Ecevit de pekâlâ bilir ki, «sol»un «ırkçı açısı» olmaz. Bu nedenledir ki, sol güçler hiç bir zaman kendisini «ırkçı» olarak ilân etmemişlerdir. Bu türden, çuvala sığmayacak mızraklarla demokrasi oyunu oynanamayacağını artık kendisinin de anlaması gerekmektedir.

«Tahrik» olanlar arasında, kuyruğu ünkü İTT'nin elinde olan Tercüman gazetesinin yazarları da var. Hep bir ağızdan basmışlar feryadı «tahrik

olduk» diye. Kalkıp bugün - yarın düşmesini bekledikleri ve bunun için var güçlerini seferber ettikleri, Ecevit hükümetini savunuyorlar. Çünkü Azizoğlu, Türkiye'de Kürtlerin bulunduğunu söylemiş!

«İki milletvekilinin açıklaması, tahrik edici mahiyeti dolayısıyla Doğu'daki gerginliği arttıracaktır... Azizoğlu ve Yılmaz gibilerinin kışkırtıcı konuşmalarına ilk tepki Doğu'dan gelmelidir. Çünkü barut fıçısı patlarsa, zararı evvelâ bu bölgelerin insanı görecektir.» (Nazlı Ilıcak - Tercüman 31 Ağustos).

Tahrik olanların hemen bu tür tehdit yoluyla şaklabanlıklara sığınacakları görülüyor. Her demokratik hareket, bunların suyunu bulandırıp, korkularını derinleştirdiği için, İran'dan irkilmeleri de doğaldır!

Ama ne yapalım ki, tarihin tekerleği, hep bu gerici güçlerini «tahrik» edecek yönde dönmektedir. «Tahrik» olmanın ise sonuca bir etkisi olmuyor!

TRT'NİN YAYINLAMADIĞI DEMEC

«AP İşbirlikçi Toprak Ağalarına Yaslanıyor»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Sekreteri Yalçın Yusufoglu, Siverek'te Adalet Partisi milletvekilinin kiralık katil beslediğinin kanıtlandığını söyleyerek, «sınıfsal ve ulusal baskıların şampiyonlarından olan Süleyman Demirel yeni karanlık tertipler içindedir» dedi.

Yalçın Yusufoglu Bismil İlçe kongresine gönderdiği mesajda şunları söyledi:

«Süleyman Demirel, «bölücülük» ve «tedhiş» çıgırtkanlığıyla gericiliği ve şovenizmi körüklerken kendi partisinin milletvekili kiralık katiller tutup yurttaşlara saldırmaktadır. Doğu'da işbirlikçi toprak ağalarına yaslanan Adalet Partisi hem ulusal demokratik hakların ve temel özgürlüklerinin düşmanıdır, hem de bölgedeki aşiret kavgalarının teşvikçisidir.»

İnsan temel hak ve özgürlüklerinin Doğu'da alabildiğine çiğnenmesinin baş suçlusunun siyasal iktidarlar olduğunu söyleyen Yusufoglu mesajında şöyle dedi:

«Türkiye altına imza koyduğu uluslararası anlaşmaları hiçe saymaktadır. Örneğin Helsinki Belgesi, halkların temel özgürlüklerini, kültürel ve demokratik haklarını ve kendi kaderlerini tayin ilkesini güvence altına aldığı halde, Belgeyi imzalayan Demirel ve daha sonraki kabineler bu ilkeleri çiğnemişlerdir. Burjuva partileri ulusal demokratik taleplere karşı şiddetli bir düşmanlık kampanyası sürdürmektedirler.»

Yusufoglu, «Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 'işçilerin birliği-halkların kardeşliği' ilkesiyle tüm özgürlükleri bütün halinde savunduğunu» belirtti.

TRT Seçim Haberlerine Keyfi Sansür Uyguluyor

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi MYK üyesi Veli Gürcan temel özgürlükleri ve ulusal demokratik hakları savunan parti bülteninin TRT tarafından sansür edildiğini söyleyerek ilgilileri eleştirdi.

Veli Gürcan Bozüyük'te yaptığı konuşmada şöyle dedi:

«Genel Sekreterimizin Bismil İlçe Kongresine gönderdiği mesaj TRT'de yayınlanmamıştır. Bir Adalet Partili milletvekilinin Siverek'deki evinde kiralık katillerin yakalandığını, Süleyman Demirel'in şovenizmi körüklediğini ve işbirlikçi toprak ağalarına yaslandığını söyleyerek Helsinki Bel-

gesinin ilkelerini savunan bültenimizin sansür edilmesi anti-demokratiktir. TRT böylece Adalet Partisi'ni korumuş, şovenizmi mahkum eden Helsinki Belgesi'ne ters düşmüştür.»

TSİP'in Türkiye'de özgürlükleri bir bütün olarak savunduğunu söyleyen Veli Gürcan, sözlerini şöyle sürdürdü:

«Egemen güçler tüm olanaklarıyla gericiliği ve şovenizmi körüklerken ve bu görüşlerini TRT'de giderek artan dozlarla yansıtırken, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin en doğal demokratik hakları savunan bültenlerine sansür koyulmaktadır. Şovenizmin şampiyonlarından Süleyman Demirel'in Cumhurbaşkanına gönderdiği mektup TRT'de yayınlanırken, aynı Demirel'in partisinden bir milletvekilinin evinde suçluların ve bol miktarda silahın yakalanmasını sergileyen parti bültenimiz yasaklanmıştır. Böylelikle seçimlerde partilerin eşitliği ilkesinin kof bir söz olduğu bir kez daha anlaşılmıştır.»

Sanandaj'da peşmergeler

«ÖZGÜRLÜĞÜ SEÇME» MASALI VE FİYASKO

GÜLGÜN TEZGİDER

Anti-komünist propagandanın yıllardır kullanageldiği bir malzeme de «demirperde gerisinden özgürlük için Batı'ya kaçanlar»dır. Çürümüşlüğü giderek artan kapitalizmin kendi özüne uygun para, şan, şöhrat vaadinden şantaja varen her türlü yollardan etkileyebildiği, sosyalist olmanın erdemine ulaşamamış birkaç süprütünün ülkesini terk ederek «özgürlüğü seçmesi» zaman zaman anti-komünist propagandayı «renklendirmiştir.» Ne var ki, bu masalın artık soğuk savaş dönemlerindeki etkisi kalmamıştır. Sosyalizmin insanlığa getirdiği somut kazanımlarla, anti-komünist propagandanın dayandığı rıyakârlık ortaya çıkarken, «özgürlüğü seçme» masalının gerisinde yatanlar da açık seçik görülmeye başlanmıştır. İsmi etrafında fırtınalar koparılmak istenen bir Soljenitzin'in yüreğinde yanan «özgürlük» aşkı değil, emperyalistlerce adına yatırılan İsviçre bankalarındaki milyonlara kavuşmak olduğunu herkes bilmektedir. Sosyalizmin hayatın her alanında kendini duyuran somut gücü karşısında etkisizleşen tüm diğer anti-komünist propaganda malzemeleri gibi bu da artık sıradanlaşmıştır. Soğuk savaş dönemi ve hemen sonrasında gazetelere aylarca manşet olan bu tür olaylar, bugün gazetelerin kıyısında köşesinde yer almakta ya da almamaktadır.

Öte yandan geçtiğimiz günlerde bir iltica olayının ardından meydana gelen gelişmeler basın ve yayın organlarında genişçe yer almıştır. Bolşoy baletlerinden Goudonov, ABD turnesi sırasında bu ülkeye iltica etmiştir. Çok değil, kısa bir süre sonra, önceki «özgürlük» aşkları gibi kullanıldıktan sonra köşeye atılacak, bugünkü sanat düzeyinden eser kalmayacak Goudonov'un yeri daha o saat doldurulurken, kendisi yetiştirdiği ve sanatı öğrendiği Sovyet toplumunun bir asalağı olarak kapitalizmin çürümüşlüğünde tatmin aramaya başlamıştır. Olayda olay olan yan Goudonov'un ilticası değil, iltica olayından sonra ABD yetkililerinin karısının zorla geri götürüldüğü iddiasıyla Aeroflot uçağını 80 saat havaalanında tutmaları ile beliren tavidir.

ABD yönetimlerinin ve özellikle Carter yönetiminin ülke içinde ve uluslararası ilişkilerde hiçe saydığı insan hakları konusundaki havariliği sürmektedir. İnsan hakları lafını ağızdan düşürmeyen Carter, başkanlık seçimlerinin yaklaştığı bugünlerde iyi bir «seçim yatırımı» yakaladığı düşüncesiyle kolları sıvadığı son olayda bunu bir daha sergilemiş, bir daha yüzüne gözüne bulaştırmıştır. Bayan Vlasova'nın ülkesine geri dönmesi halinde Goudonov'un iltica olayının propaganda unsuru olarak etkisini hemen hepten ortadan kaldıracaklarını hesaplayan Carter operasyonu yazık ki bundan telefonla bizzat yönetmiştir. Ne var ki Bayan Vlasova'nın ülkesine dönme kararı oluşu Carter'in seçim yatırımı için giriştiği hesapları bozmuş, bununla da kalmayarak günün yirmi dört saatinde televizyon başta olmak üzere en pervasızından en üstü kapalı her türlü anti-komünist propaganda ile yüzyüze olan sıradan Amerikalıların kafasında soru işareti uyandırmıştır.

Bu olay Carter yönetiminin iki yüzü, soğuk savaş hortlatıcısı, barış düşmanı politikasının bir örneğidir. ABD'de 10-15 milyon işsiz vardır, sıyahların azınlıkların yüzde 40-50'si işsizdir. 26 milyon insan açtır, 11 milyon ancak karnını doyurabilmektedir. Kuzudillerin yüzde 70'i beslenme yetersizliği içerisinde. Her on kişiden dokuzu sağlık hizmetinden yararlanamamaktadır. Her on işçiden birisi iş kazasında yaralanmaktadır. On milyonlarca işçinin hiçbir sosyal güvencesi yoktur. İnsanlar gizli, açık haber alma örgütlerince izlenmektedir. Dün Sacco ve Vanzetti'yi, Rosenberg'leri katledenler bugün daha «uygar» bir görünümde, ama azgınlığından bir şey yitirmeksizin barış, demokrasi, sosyalizm güçlerine karşı saldırılarını sürdürmektedirler. Hapishanelerde binlerce siyasi mahkûm vardır. Bunlar «özgür» Amerika'da insan haklarının nasıl çiğnendiğinin pek çok örneğinden birkaçıdır. ABD faşist ve gerici yönetimlerin baş desteğidir. İrkçilik ve siyonizmin arkasında ABD vardır. İnsanlık ABD'nin Hiroşima, Vietnam vahşetlerini unutmamıştır. Nükleer ve diğer yeni tip kitle imha silahları üretiminin, dünyanın değişik köşelerinde saldırganlık paktları kurmanın başını ABD çekmiştir. Altına imza attığı Helsinki kararlarını çiğneyen, uluslararası anlaşmazlıklarda savaş kışkırtıcılığından yarar uman ABD'dir...

Tüm bunlar olurken Carter hâlâ insan haklarından söz ediyorsa, yüzündeki insan derisi olmasa gerektir.

İran'da Durum

İran'da Devrim'in ardından ulusal demokratik hakların gündeme geleceği ve bazı anlaşmazlıklara yol açacağı, İran gerçeğini az çok bilen herkes tarafından tahmin ediliyordu. Bu nedenle İran'daki son olayların şaşırtıcı bir yanı yoktur.

Kürtler, İran'a demokrasi getiren her hareketin kendilerine de demokrasi getirmesi dileğindedirler. Kürtler kendileri için demokrasinin de çerçevesini belirlemişler, bunu bir programla somutlamışlardır. Kürt ulusal talepleri kısaca «özerklik» olarak özetlenebilir.

Bu çerçevede, merkezi güçlerle Kürtler arasında, aylardır süren görüşmelere ve çatışmalara tanık olunuyor. Dünya ilerici kamuoyu Kürt ulusal demokratik hareketine hak veriyor, merkezi yönetimden, özerklik talebinin gereklerini yerine getirmesini istiyor ve bekliyor.

Bu konuda tarafların birbirlerine samimi davranmaları, güven vermeleri ve sorunu İran Devrim'i'nin geleceği yararına çözmeleri beklenir. Ancak geçtiğimiz hafta içinde görüldü ki, karşılıklı görüşmelerde merkezi yönetim Kürtlere güven vermekten henüz uzaktır.

Merkezi yönetimin tutumu bununla da sınırlı değildir. Emperyalist kışkırtmaların varmak istediği amaçlar doğrultusunda geri adımlar atarak TUDEH partisini kapatmış, İran Kürdistan Demokrat Partisini de yasa dışı ilan etmiştir.

Kürt halkının ulusal demokratik nakları sorunu, bugün İran devriminin gelişimi açısından cansalıcı bir önem kazanmıştır. Çok renkli merkezi yönetim mozayığında bu konuda görülen çatlaklar da sorunun bu önemi işaret eder niteliktedir. Kom yönetimi sorunu kuvvete başvurarak «çözmeye» çalışırken, Humeyni'den sonra en güçlü dini lider olarak tanınan Ayetullah Şeriat Medari görüşmeler yoluyla çözümden yana olduğunu açıklamaktadır. Bazergan Hükümeti ise pek çok konuda olduğu gibi bu konuda da silik, kapalı bir tutum içinde görülmektedir.

İran'da merkezi yönetimin anti-emperyalist konumunda olduğu açıktır. Bunu, emperyalist burjuva basınının Humeyni başta olmak üzere Kom yönetimine karşı giriştiği karşı-propagandanın üslubunda açık bir şekilde görmek mümkündür. Emperyalist basın-yayın organları, haber ajansları, sistemli bir şekilde İran devrimine saldırmaktadırlar. Kuşkusuz, Kom yönetiminin tutarsızlıkları, baskıcı gerici uygulamaları, emperyalist propaganda mihraklarına çanak tutar niteliktedir.

Kom yönetimi, islam ilkelerini —

alabildiğine dogmatik bir biçimde İran'da yönetime hakim kılma çabası içerisinde. Ancak çağın ve dolayısıyla günümüz İran'ının koşullarıyla bağdaşması mümkün olmayan bu zorlama çaba, Kom yönetiminin tutarsız anti-komünist, gerici eğilimlerinin ön plana çıkmasıyla birlikte, bugün için alternatifliksiz görülen islam güçlerine dayalı «iktidar»ın açmazlarını derinleştirmektedir.

Bilindiği gibi geçtiğimiz ayın ortalarında İran işçi sınıfının öncü partisi TUDEH'in yayın organı MARDOM gazetesi yasaklanmış, ardından da TUDEH binaları mühürlenmişti. TUDEH'in kapatıldığına dair resmi bir açıklama henüz bulunmamakla birlikte, fiilen yasaklanmış olmaktadır. TUDEH Merkez Komitesi 1. Sekreteri Nurettin Kiyani, birkaç gün içinde Tahrandan ayrılacağını söylemiştir.

Legal yayını Mart ayından beri yapan Mardom gazetesi, haftada üç kez çıkıyor ve tirajı yaklaşık 110 bine varıyordu.

37 yıl önce yayına başlamış olan Mardom gazetesi, Şah'ın diktatörlük dönemi boyunca kesintisiz basılarak gizlice dağıtılmış, kanlı Pehlevi rejimine karşı TUDEH Partisi'nin kararlı ve sürekli mücadelesini yansıtmıştı.

İranlı komünistlerin Şah'ın devrilisinde oynadıkları rolü herkes biliyor.

Partinin ve resmi yayın organının yasaklanması, devrim kazanımlarına indirilmiş bir darbe olduğu gibi İran'ın ve İran halkının evrimi açısından da ciddi kuşku uyandıran bir olaydır.

İran Kürdistanı Demokrat Partisi'nin yasaklanışından sonra ise, bu partiye karşı ülke çapında geniş bir kampanya açıldı. Kürtler arasında büyük etkinliği olan bu parti, özerklik talepleri yanında, kürtlerin yaşadığı bölgelerde ekonomik ve toplumsal alanda önemli reformlara girişilmesi gerekliliğini ileri sürüyor ve «yerel feodaller»le mücadele edilmesini de istiyordu.

İran'da bu durum, demokratikleşmenin önüne önemli engeller çıkarmaktadır. Siyasal çalışma hakkının kısıtlanması, ilerici güçleri birbirine düşürmek isteyen gerici çevrelerin işine gelecektir. Ayrıca bundan, ilerici güçlerin birliği zarar görecektir, emperyalist provakasyonlara büyük oranda kapı aralanmış olacaktır.

Kapatılan bu partilerin, sonuna kadar demokrasiyi savundukları, halk güçlerinin birliğinden yana oldukları bilinmektedir. Devrimin daha ileri merhalelere götürülmesi, bugünkü kazanımların korunması açısından da zorunluluktur ve ancak bu, TUDEH'in de içinde bulunacağı sol siyasi partilerin özgürce çalışmaları sayesinde mümkün olacaktır.

Resmi Kaynaklar, Federal Almanya'da Neo-Nazizmin Güçlendiğini İtiraf Ediyorlar

Federal Almanya faşist bir devlet değil. Ancak, yetkililerin itiraflarıyla görülüyor ki, kamu oyunda ve özellikle gençlik içinde faşist etki sürekli olarak artmaktadır.

Bir süre önce Batı Alman basınında yeralan, İçişleri Bakanı Gerhard Baum'un 'Anayasayı koruma' hakkındaki raporunda ilginç noktalar vardı. Bakan, aşırı sağcıların yarattıkları olayların (1977 yılında sayıları 616 iken 1978'de 1000'e ulaşan) ve ilk kez ortaya çıkan nazi terör eylemlerinin endişe verici olduğunu itiraf ediyordu. Batı Almanya'da hâlen, eski SS Birlikleri dışında, resmen izin verilmiş yaklaşık yüz nazi örgütü var. Bakanlık raporunda belirtildiğine göre 1978 yılında neo-nazi örgütlere üye olmak üzere başvuruların sayısı hayli kabarık. Yanı üyelerin hemen tamamı ise çok genç kişiler. Neo-nazi partinin (NPD) gençlik örgütü, 4.000 üyeleri olduğunu açıkladı.

Aşırı sağın askerileştirilmesi de uç noktalara vardı. 'Hoffman savunması spor grubu' denen, kesinlikle faşist ve Hitler SA'ları modeline göre oluşturulan örgüt, üyelerini savaş malzemeleriyle eğitiyor. «Führer»leri, kısa bir süre önce övünerek şu açıklamayı yaptı: «Yakın gelecek için hazırlanıyoruz ve o gün geldiğinde polis, sol'un işini bitirmek için yalnız olmayacak artık.»

TSİP: «İsrail'in Lübnan'daki Filistin Kamplarına Saldırısının Ardında ABD Emperyalizmi Var

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu üyesi Veli Gürcan, Ayvalık ilçe kongresine gönderdiği mesajda, son günlerde daha da azıtan İsrail saldırganlığını şiddetle protesto etmiş, bu saldırıların ardında ABD emperyalizminin bulunduğu bütün dünyaca bilindiğini belirtmiş ve Türkiye'nin FKÖ'ye her bakımdan destek olmasını istemiştir.

Veli Gürcan'ın mesajı şöyledir:

«Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararıyla ırkçılıkla eş tutulan siyonizmin Filistin halkına karşı yönelttiği caniyane saldırılar son günlerde yoğunluk kazanmıştır. İsrail'i saldırganlar, vaktiyle Amerikan emperyalizminin Vietnâm halkına karşı kullandığı msket bombalarını ve fosforlu bombaları şimdi Filistin'li sivil Arap halkı üzerine yağdırmaktadırlar. Lübnan sınırlarını pervasızca ihlal e-

derek yürütülen bu saldırılar Filistin halkını imha etmeye yöneliktir.

İsrail'i saldırganlar doğrudan ABD'nin askeri, diplomatik ve ekonomik desteğinden cür'et almaktadırlar. ABD emperyalizmi Filistin halkının kendi topraklarında kendi bağımsız devletini kurmasını engellemek, Arap halklarının gelişen ulusal ve sivasal mücadelesini bastırmak için İsrail'i gönüllü maşa olarak kullanmaktadır.

Emperyalizmin ve siyonizmin saldırılarını yoğunlaştırmaları, Filistin halkının ulusal kurtuluş mücadelesinin Batı Avrupa ülkeleri dahil dünya çapında giderek yeni başarılar sağlaması karşısında gerici emperyalist siyasetin içine düştüğü acz ve telaşın ifadesidir.

Proletarya enternasyonalizmine yürekten bağlı Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, kardeş Filistin Arap halkının FKÖ önderliğinde yürüttüğü haklı savası mutlaka zafere ulaşacağına inanmaktadır ve bu mücadelede sonuna kadar Filistin halkının yanındadır. Partimiz Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Ankarada büro açmasıyla ilgili anlaşmanın vakit gecirilmeden uygulanmasını ve Türkiye'nin Filistin halkının ulusal bağımsızlık mücadelesini her bakımdan destekleme yolunda somut adımlar atmasını talep etmektedir.»

kısa..kısa..kısa

Küba Devlet Başkanı Fidel Kastro, Nikaragua'ya resmen davet edildi. Ziyaret tarihi daha sonra belli olacak.

Panama Ulusal Muhafızları Şefi General Omar Torrijos ise, 48 saatlık resmi bir ziyaretten sonra Managua'dan ayrıldı.

Diğer yandan Nikaragua hükümeti, son günlerde çeşitli karışıklıklar çıkaran aşırı sol unsurlardan altmışını ülkeden çıkarmayı kararlaştırdı.

TOPRAK REFORMU HIZLA GELİŞİYOR

Somoza'nın kaçıışı üzerinden henüz bir ay geçmesine rağmen, yeni Nikaragua yönetiminin en önemli görevlerinden biri olan toprak reformunun hızla geliştiği bildiriliyor. Somoza ailesiyle diktatöre yakın kişilerin millileştirilen toprakları, kooperatif şeklinde işletilen çiftliklere, ya da Devlet çiftliklerine dönüşüyor.

Yetkililerin tahminlerine göre bir yıl içinde, tarım arazilerinin yarısı köylülere verilmiş olacak ve onlar tarafından idare edilecek.

Parsellemeden yana olmediklarını ve en geniş, en modernleşmiş tarım işletmelerinin devlet çiftlikleri haline getirilerek doğrudan devlet denetimine girdiğini söyleyen yetkililer, diğer tarım arazilerinin kolektif çiftlikler halinde örgütlendiğini ve Devlet'in buralara teknik yardım götürdüğünü belirtiyorlar.

Ayrıca, tüm ülkede ilk ve orta okullar da yeniden açılarak öğretime başladı.

BATİ SAHRA — 2. HASAN SONUNA KADAR DAYANMAYA HAZIRMIS!

Fas Kralı Z. Hasan, Batı Sahra'yı tanımadığını, Polisario Cephesi'nin Cezayir'in icadı olduğunu yineledi.

Yayınladığı deklarasyonlarda Fas halkını kışkırtmaya çalışarak, sonuna kadar gitmek, yani Batı Sahra'yı toptan işgal etmek için kendisini desteklemeye çağırdı.

Bu arada, Cezayir'e saldırmaya hazır, Faslılardan oluşan anti-Polisario komando birliklerinin kurulmakta olduğu haberleri yayılıyor. Bu komandoların ellerinde Amerikan, Fransız ve Belçika yapısı silahlar var.

Cezayir radyosunun yaptığı yorumda, 2. Hasan'ın Batı Sahra'da yayımlı ve saldırgan politikasını sürdürmekte inat ettiği belirtiliyor.

Meksika Komünist Partisi'nin Seçimlerde Önemli Başarı Sağladığı Kesinleşti

Meksika'da 1 Temmuz'da yapılan genel seçimlerin kesin sonuçları, bir buçuk aylık bir süreden sonra açıklandı.

Meksika Komünist Partisi'nin seçimlerde elde ettiği sonuç, Meksika'da demokrasi mücadelesini ve iktidar partisinin âdetâ kilitlediği siyasi görünümü önemli oranda değiştirecek.

MKP'nin seçimlere katılabilmesi 33 yıllık bir aradan sonra ilk kez bu yıl resmen onaylanmış, ancak en az yüzde 1,5 oranında oy alması koşulu getirilmişti.

Kesin seçim sonuçlarına göre tüm ülkede yüzde 5 oranında oy alan MKP, Başkentte ve sanayinin yoğun olduğu diğer kentlerde oyların yüzde 13'ünü elde etti. Toplam 400 milletvekilinin 296'sını almasına rağmen iktidardaki Kurumsal Devrim Partisi, 1976'daki oylarının üç milyonunu kaybetmiş bulunuyor. MKP, kazandığı 19 sandalye ile parlamentoda üçüncü sırayı aldı. Meksikalı komünistler, iktidar partisinin kırsal bölgelerde oyları şirdiğini de belirtiyorlar.

Sanayi merkezlerinde ve aydın kesimlerinde çok iyi sonuçlar alan MKP'nin Merkez Komitesi, seçim sonuçlarını tahlil etmek ve yeni strateji saptamak üzere geçen hafta bir toplantı yaptı.

Meksikalı komünistlere göre, ülkedeki demokrasinin yenileşme ve gelişmesi için uygulanan ittifak politikası, sosyalizme giden yolun ayrılmaz bir parçası durumunda.

MKP Genel Sekreteri Martinez Verdugo, seçim kampanyesi sırasında izledikleri, özgürlük mücadelesini kararlılıkla sürdürmekten yana ve diğer ilerici güçlerle ittifaka dayanan siyasetin, başarıda önemli rol oynadığını söyledi.

KAPİTALİST RASYONALLEŞTİRME VE EMEKÇİLERE GETİRDİKLERİ (*)

Son on yılların deneyiminin gösterdiği gibi, bilimsel ve teknik devrim, doğayı dönüştürmek, maddi nesne üretimini alabildiğine arttırmak ve insanın yaratıcı yeteneklerini çoğaltmak için eşine rastlanmamış olanaklar sağlıyor. Ne var ki, kapitalist rejimde bilimsel ve teknik ilerlemenin getirdiği kazanımlar, kârı arttırmaya ve emekçilerin sömürsünü artırmaştırmaya hizmet ediyor.

En ileri tekniklerin ve yeni teknolojilerin uygulanışı sonucunda emek üretkenliğinin artışına rağmen, kapitalist ülke emekçilerinin koşulları, özünde iyileşmiş değildir. Buna karşılık tekeller, yeni gelir kaynaklarına kavuşmuşlardır. Uygun ekonomik koşulların bulunduğu 1973 yılında tekellerin kârları, 1970 yılına oranla İngiltere'de yüzde 47, ABD'nde yüzde 42, İtalya'da yüzde 25 ve Federal Almanya'da yüzde 21 oranında arttı. Kapitalist dünyayı alabildiğine sarsan 1974-75 bunalımı sırasında ise, ücretler pratik olarak kilitlendi. 1973 yılına kıyasla 1975 yılında sanayide gerçek ücretler, ABD'nde, Japonya'da ve İngiltere'de yüzde 5 azaldı.

Birkaç yıldır, elektronığın ve özellikle mikro-elektronığın gittikçe daha geniş alanlarda ve sürekli artan bir etkinlikle kullanıldığı görülüyor. Bilimsel ve teknik devrimin önemli bir ögesi haline gelen elektronik, bu devrimin gelişmesine çok önemli etkiler yapıyor. Emek üretkenliği eğrisini alebildiğine yükseltirken, buna paralel olarak sermaye tüketimini de azaltıyor. Elektronik, mekanik alanına gittikçe daha çok girmekte. Sanayi robotlarının kullanımı, maddi üretimin rasyonelleştirilmesine yeni bir hız kazandırdı.

Teknik yeniliklerin yerleşmesiyle, insan çalışmasının hafifleyeceği, böylece insanın daha yaratıcı kılınacağı beklenebilirdi değil mi? Ne var ki burjuva toplumda ileri teknolojinin uygulanışı bambaşka sonuçlar veriyor. Bunların başında da işsizliğin artışı geliyor.

Rasyonelleşme, emek üretkenliğini artırma yanında, üretim ve hizmetlerin hacim ve değerine bağlı olarak zorunlu elemeği kaynaklarında azalmaya neden oluyor. 1970-75 yıllarında, rasyonelleştirmeden sonra, sanayide çalışan insan sayısı F. Almanya'da yılda yüzde 3 oranında azaldı.

İşsizlik artışının çarpıcı bir örneği saat sanayinde. Bu sanayiye elektronığın girişi, ciddi toplumsal sorunlar yaratıyor. Önceden, sıradan bir saatin yapımı yaklaşık bin adet teknolojik işlem gerektirirken bugün, elektronik bir saatin montajı yalnızca beş parçanın birleştirilmesiyle sağlanabiliyor ve dolayısıyla çok daha az elemeği gerekiyor. Nitekim F. Almanya'da saat sanayinde 1970 yılından bu yana 14.000 kişi işsiz kaldı.

AEG elektronik konsorsiyomu, robotlar kullanmak suretiyle «yararsız» binlerce işçiden kurtulma girişimi içinde. Tam gün çalışan bir robot, en az üç işçinin işini görebiliyor.

Rasyonelleştirme dolayısıyla işten çıkarılan işçiler, kapitalist ülkelerde zaten büyük boyutlarda olan işsizler

ordusunu daha da kabartmış bulunuyor.

Çalışmanın rasyonelleştirilmesi, başta ABD olmak üzere ileri kapitalist ülkelerdeki bürolara da girdi. Çünkü böylece masraflar yüzde 100'e yakın azalıyor. Örneğin, 60 yılları başında IBM-650 tipinde bir bilgisayar, 1 milyon marktan daha pahalıya mal olurken bugün aynı hesap sistemi, cebe girecek kadar küçülmüş ve fiatı da binde bire düşmüş durumda.

Halen ABD'nde işsizlerin yüzde 40'ını, beyaz yakalıları oluşturuyor. Merkezi ve yerel tüm kamu hizmetleri, müzminleşmiş bir parasal bunalım yaşıyorlar.

Kapitalizm koşullarında işsizlik sorunu, ilkesel olarak çözümsüzdür; çünkü, elemeği kaynaklarının planlı yönetimi mevcut değildir. Kapitalist, kâr kaynağı olmadıkları zaman ne işçinin, ne de memurun geleceği kaygısında değildir. Eğer bir makina ya da robot, daha avantajlı gözükürse, işçiyi sokağa atar.

İşsizlik karşısındaki umursamazlık, Alman Tibo konsorsiyomunun idare meclisi üyelerinden birine şu küstahlığı verebiliyor: «Ne yapalım, sosyal güvenlik ajansı değiliz biz.»

Bilimsel ve teknik devrim, çalışmanın temposunu ve niteliğini de değiştiriyor; fizik güç yerini sinirsel gerilime bırakıyor. Gün boyu süren gerilim ve baskı, sinir, akıl ve kalp hastalıklarını artırıyor. Anketlerle ortaya çıktığı gibi, otomatik aletlerle donatılmış işyerlerinde işçilerin yüzde 30 ilâ yüzde 50'si sinir ve akıl hastalıklarına uğruyor. İş kazaları da artıyor bu arada. ABD'nde iş kazasından günde 55 kişi ölüyor, 8 bin kişi çalışamaz hale geliyor. F. Almanya'da her 17 saniyede bir kaza ve 3 saatte bir ölüm oluyor.

Meslek hastalıklarının artışı dolayısıyla, yaşını doldurmadan emekli olmak zorunda kalan insan sayısı da artıyor. Örneğin Ford fabrikalarında bir işçi, 40 yaşında 'kullanılmaz' hale geliyor.

İşçilerin pek çoğu için, teknik ve teknolojik rasyonelleşme, mesleki niteliklerinde ciddi bir gerileme ve sonuçta ücret azalışı getiriyor. Elle çalışan kalifiye işçilerin yerini artık, sırf makinaya hazır kalıpları veren düz ve ucuz işçiler alıyor.

Kapitalist rasyonelleşmenin emekçiler üzerindeki bu uğursuz etkisi gösteriyor ki tekeller devlet kapitalizmi, engin üretici güçleri, bilimsel ve teknik devrim sayesinde yaygınlaştırmasına rağmen, bunları emekçilerin yararına geliştirmeye muktedir değildir. Kapitalist rasyonelleşme, işçi ve emekçilerin sömürsünü ve toplumsal durumunu ağırlaştırır sadece. Bunun nedeni ise kâr yarışıdır.

Bilimsel ve teknik gelişmeyi emekçilerin çıkarına geniş toplumsal gelişmeyle birleştirmek, yalnız ve yalnız, «kâr kamçısı»nı kırmak ve onu doğuran kapitalist sistemi yıkmak suretiyle mümkün olacaktır.

(*) 'La nouvelle Revue Internationale' dergisi Haziran/79 sayısından özetlenerek çevrilmiştir.

Faşist Milliyetçi Hareketin «Fikir

MHP'nin «cebri tasarruf»lar yoluyla işçileri fabrika sahibi yapacağını söylemesi özünde, bugünkü tekelci mülkiyet biçiminden farklı değildir. Bugün işçiler, «kendiliğinden» tasarruflarıyla eğer isterlerse hisse senedi satın alıp fabrikalara «ortak» oluyorlar! O halde bugün «kendiliğinden» olmakta olanı MHP kendi faşist iktidarında «zorla» yapacak!

MHP ideologlarından biri bunu şöyle açıklıyor:

«Cebri tasarruf ancak devlet eliyle yapılabilen çok zor bir tasarruftur. Bir milletin fertleri kendi haline bırakılırsa hiç bir zaman israftan uzaklaşmaz ve milletçe tasarrufa gidilemez. Bunun içindir ki, böyle memleket çapında seneler sürececek büyük bir tasarruf hamlesi ancak devlet tarafından yaptırılabilir. Bu cebri tasarruf, millet fertlerinden büyük bir fedakarlık ve feragat isteyen yoldur.»

«Cebri tasarruf sıkıca ve fedakarlık isteyen bir kalkınma şekli olduğu için, bu kalkınma şeklinin —HALKTAN REY BEKLİYEN ÇOK PARTİLİ DEMOKRATİK SİSTEMLERDE, yani DEMOKRASİLERDE TATBİKİ İMKÂNSIZDIR.»

«Ve yine bu sebeptendir ki, KAPİTAL STOKUNU TAMAMLAMAK isteyen milletlerin DEMOKRATİK NİZAMDAN uzaklaşmak ve KAPİTAL STOKUNU TEK PARTİLİ SİSTEMLERDE, tamamlamak mecburiyetinde oldukları ilmi bir hakıktır.» (Mehmet Özsoy - Türk Milliyetçi - Toplumcu Doktrinin Umumi Esasları: Dinamik Ana Stratejiler, sf: 171-172).

MHP'nin faşist düzeni, sadece «cebri tasarruf»lar yoluyla işçileri fabrikalara «ortak etmek»le kalmayarak, en geri burjuva anayasalarında bile yeri olmayan *angarya* uygulamasını geri getirecektir. İşte örneği:

«Az gelişmiş ülke, makina ve kalkınma araçları kıt bir ülke olduğu için, bazı makinaların yapabileceği işler, emek ikamesi suretiyle de yapılabilir. Özellikle alt yapı yatırımları, bayındırlık işleri, yani, yol, su, baraj, liman, okul ve diğer yapı işleri, yoğun bir emek kullanımı ile belirli oranda gerçekleştirilebilir. Yukarıda sayılan işler, büyük döviz harcaması sonucunda ithal edilecek makinalar yerine, ülkemizde ucuz ve kolay bir şekilde, kazma-kürek yoluyla yapılabilir. Bu suretle kalkınmada kullanılacak sermayeden tasarruf edilmiş olur. Emek bu niteliğiyle bir tasarruf kaynağı haline gelir. Atıl işgücünden bu şekilde yararlanabilmek, bir disiplin ve teşkilât işidir.» (Türkeş, 9 ışık sf: 49).

Bu yöntem Mussolini ve Hitler de başvurmuştu. 1936'yı takibeden yıllarda İtalya'da ve Almanya'da, maden ocaklarında çalışan işçilerin tamamı, enerji işkolunda çalışan işçilerin büyük bir bölümü 17 saat çalıştırıldılar.

İşte MHP'nin «emek seferberliği» dediği şey *angarya*dır. Makina yerine emek kullanılacak. Buna işçiler kendiliklerinden razı olmayacakları için de «disiplin ve teşkilat işlerine» başvurulacak. Tipik faşizm...

Eğer sendikalar işçilerin zorla çalıştırılmalarına karşı çıkacak olurlarsa-ki mutlaka karşı çıkarlar- MHP onların da «icabına» bakacak. İşte söylenenler:

«İşçilerimize haklarını tam olarak verebilmek, menfaatlerinin savunmasını yapabilmek için Tek ve Mecburi Sendikacılığı getireceğiz. Her işçi çalıştığı işkolunda kurulacak tek sendikaya üye olacaktır.» (9 ışık sf: 64).

Hitler de bütün sendikaları kapatmış ve tek bir devlet sendikası kurarak mec-

burj üyelik kuralını getirmişti. Aynı şeyi Mussolini de, «korporasyon»a bağlı tek bir sendika ile çözümlemişti!

MHP bütün bunları kimin için yapmayı planlamaktadır. Tekelci sermaye için. Bütün faşist partilerin amaçları tek elci sermayenin çıkarlarının formülleştirilmiş şeklidir. İşte MHP'nin mülkiyet anlayışı:

«Tarih ve siyasal tecrübeler bize göstermiştir ki, mülk, insandan bölünmez bir parça, mal canın yongasıdır. Mülkiyet insanın teşebbüs gücünün artmasına imkân vermiş, şahsiyetini geliştirebilmesinde en büyük unsur olmuştur.» (Türkeş 9 ışık, sf: 86).

«Şu noktayı tekrarda büyük fayda vardır: Hürriyet; iktidar, kuvvet ve mülk sahibi olmaktır.» (9 ışık sf: 101).

«Toplum içerisinde insanlar kişisel liyakat ve kabiliyetlerine göre görevlendirilmeli ve bir sıraya konulmalıdır. Bütün bunlarla beraber ayrımsız olarak herkese bir imkân eşitliği sağlanmalıdır. İmkân eşitliği derken, mücerret anlamda bir imkân eşitliği anlaşılmamalıdır.» (9 ışık sf: 14).

Mülk «canın yongası» olduğu ve hürriyet de «kuvvet ve mülk sahibi olmak» anlamına geldiğine göre MHP'nin «milli demokrasisi» mülk sahiplerinin demokrasisi olacaktır. «Hak kuvvetlinin» ve mülk de «kuvvetli»nin olduğu için «hak mülk» olacaktır.

MHP'NİN İKTİDAR STRATEJİSİ

Faşist partiler, kendilerini tek elci sermayenin siyasal alternatifi haline yükseltmek için her ülkede belli bir süre çaba göstermek zorunda kalırlar. Bu, aynı zamanda onların örgütlenme sürecidir.

Faşistler örgütlenmelerini geliştirmek için belli değerleri ve kavramları şiarlaştırır, benzeri duyguları ve özlemleri harekete geçirmeye çalışırlar. İşte buna bir kaç örnek:

«Kaçanın başına korktuğu şey mutlaka gelecektir. Cephede ölmek ihtimal dahilindedir. Fakat kaçarken ölmek muhakkaktır.» (Kavgam sf: 63-3. kitap).

Yeryüzünde en korkulacak olan tek şey, korkunun kendisidir. Yeryüzünde korkunun kendisinden başka korkulacak bir şey yoktur.» (Türkeş - Türkiye'nin Meseleleri sf: 47).

Hitler faşistleri, halkı için savaşık-larına ikna etmeye çalışır:

«...Milletin yarısı sefil bir hayat sürüyorsa, veya bir takım endişeler içinde ise, veyahut ahlâkça düşünün bulunuyorsa, o kimse böyle bir sınıfa dahil olmaktan iftihar duyamaz.» (Hitler - Kavgam sf: 38).

Türkeş de benzeri sözlerle aynı şeyi yapar:

«Külfet nimet dengesinin kurulmadığı bir memlekette huzur olamaz. Komşusu açken tok uyuyan insanların çoğunlukta olduğu bir toplumda sosyal adaletten söz edilemez.» (Türkeş, Türkiye'nin meseleleri sf: 60).

Hitler kendi ırkının ve ahlakının mutlak üstünlüğünü savunur:

«Her hangi bir ahlâk, kendinden daha yüksek bir ahlâkı müdafaa eden bir ırk için tehlike arz ediyorsa, ırkçılık o ahlâkın, hayat hakkını kabul etmez.» (Hitler-Kavgam sf: 9).

Türkeş de Türk ırkını ve ahlakını savunur kendi ırkından olmayanlara, özellikle Kürtlere düşmandır:

FAŞİST HAREKET

ay	gasp	yara.	sab.	öld.	göz.
Ocak	2	4	6	18	7
Şubat	1	15	2	26	10
Mart	3	11	—	23	17
Nisan	8	13	—	36	2
Mayıs	15	42	—	48	7
Haziran	13	20	1	40	12
Temmuz	5	35	1	29	3
Toplam	47	130	10	220	60

«Bu gerçeğe rağmen, Dil ve Lehçe ayrılıklarını bahane ederek ayrılıklar ve sinsi bir azınlık ırkçılığı yapılmaya çalışılmaktadır. Türk Milliyetçiliği ...azınlık ırkçılığına karşıdır.» (Türkeş Türkiye'nin meseleleri sf: 46).

Hitler gençliğin eğitilmesi konusunda bir seçkinler zümresi yetiştirmeyi hedef olarak görür:

«İrkçi devlette fizik ve fikri terbiye sistemi ne kadar ehemmiyetli olursa olsun, bir devlet dahilinde esaslı bir rol oynar.» (Kavgam sf: 40).

Türkeş de bir seçkinler zümresinin yetiştirilmesini programına almıştır:

«Seçkin kabiliyetler mütehasşis zümre olarak ve memleketin sosyal ekonomik ihtiyaç hedeflerine göre yetiştirilmelidir.» (Türkiye'nin meseleleri, sf: 94).

Görülmektedir ki, faşist ideoloji her yerde aynı amaçlar için yola çıkmış bir düşünce örgüsü ve örgütlenmesidir. Ülkeden ülkeye değişiklikler gösteren, faşist hareketin özü ve biçimi değil, üslubudur. Bu bile, yer yer, saklanamayacak ölçüde benzerliklere dönüşür.

Hitler gençliği SA gençlik örgütlerinde bir araya getirip silahlandırmayı, Mussolini aynı sonucu «kara gömlekli» komandolarıyla elde etmeyi umdu. Türkiye aynı şeyi bugün «ülkücü komandolar»la yapmaktadır.

TIRMANIŞ STRATEJİSİ

Yukarıda maddi temellerini ve felsefi anlayışlarını kısaca özetlediğimiz ideoloji bir avuç «korkusuz» liderin uğruna mücadele ettiği «DAVA» olarak şiarlaştırılır. Dava, iktidarı alma davasıdır. Çağrı şöyle başlar:

«Arkadaşlar, emanet olan davayı kucakladım, arkaya bakmadan, tereddütsüz, hiç bir şeye aldırmadan yürüyorum. Arkadaşlar, ileriye doğru yürüyorum, hızlanıp koşmak gayreti içindeyiz, koşacağız. İleriye gittikçe geride kalmayıp beni takip edin (Türkeş-Türkiye'nin Meseleleri, sf: 38).

Ne ki, örgütsüz yürünmez. Örgüt ise faşizmi kuracağına göre, faşist iktidarın moral ilkelerini bugünden benimsiyecek olan insanlarla kurulabilir. Faşizmin mayası korku ve dehşettir:

«Bu mücadelede her hangi bir sebeple ben düşersem, bayrağı kapın, daha ileriye gidin, geriye dönersen vurun! Davaya katılıp geriye dönen herkesi vurun!...» (Türkeş - Türkiye'nin meseleleri sf: 48).

Bu, faşizmin, örgüte kendi moral ilkesini aşılmasıdır.

MHP'li Rıfat Baykal, yönetimi kendisine tevdi edilen komando kampları hakkında 1968 yılında şöyle diyordu:

«ED teşkilâtı etkili ve dinamik anlamına gelmektedir. Gençlerimizi bu kampta özel eğitime

Dokusu» ve İktidar Stratejisi-2

İN 1979 DOSYASI

al. tutuk.	ceza	Örgütü		
		MHP	ÜGD	Diğ.
3	303	76 yıl	2	370
8	40	53 yıl	21	125
3	57	81 yıl	—	222
4	55	20 yıl	15	62
2	63	28 yıl	20	115
0	18	134 yıl	24	110
1	24	38 yıl	10	45
1	560	430 yıl	92	1047

tabi tutmakta ve ordu saflarına bir ön hazırlık görmektedirler. Böylesine güçlü bir teşkilâtın toplumda denge unsuru olabileceğini de unutmamak lazım.» (C. Senatosu Araştırma Kom. Raporu).

Hitler'in «önmliter» (askerlik öncesi) eğitim modelini MHP aynen benimsemiştir ve kurulduğu günden beri uygulamaktadır. Rifat Baykal, komando eğitim kamplarının hazırlık çalışmalarında başlattıkları hareketin ilkelerini şöyle açıklıyordu: «Nasyonal Aktivite— Zinde İnkişaf...» Formülün baş harfleri hangi amaç için çalışıldığını kanıtlıyordu: NAZI!...

Faşist Hareketin siyasi programında da bu nokta şöyle belirtilmiştir:

«Askerlik suçunun sonsuza çıkarılması.»

«Bütün okullara askeri eğitim derslerinin etkili olarak konulması.»

«Askerlik öncesi eğitimin konması.» (Dinamik Ana Stratejiler - M. Özsoy, sf: 51 ve sonrası).

MHP'nin komando kamplarında faşist hareketin vurucu sivil güçleri yetiştirildi. Bunlar faşizmin iktidar tırmanışının gerektirdiği belli görevleri üstlendiler. Bu görevlerin esasını TERÖR oluşturuyor.

Bu caniler örgütlenmesini harekete geçiren temel motif anti-komünizmdir. Bu lumpenler sürüsü MHP'nin elinde bir cinayet makinası olarak hizmete sokuldu. Türkes komandolarla yaptığını şöyle nitilemektedir:

«Milliyetçi Hareket ortaya çıkmış, kendi imkânlarıyla bu gidişe «dur» demeye çalışmıştır. Devletin yapması gerekeni Milliyetçi Hareket gerçekleştirmeye çalışmıştır.» (Ankara Bayram Gazetesi, 24.8.1979).

Bu tam bir suç itirafıdır. Hitler de aynı motifi işlemiş ve komünizm tehlikesine karşı (!) SA'larına kan döktürmüştür.

Hitler'in SA'larıyla (Hücum Taburları) Mussolini'nin «Komandoları» veya Franko'nun Faşoları da tıpkı MHP'nin «ülküçüleri» gibi, birer cinayet çetesi olarak kurulmuşlardır ve yaşamışlardır. Faşistler, devleti ele geçirinceye kadar sivil vurucu güçleri kullanır, bunların yerine resmi silahlı güçleri ikame edinceye kadar böylesi çetelerden yararlanırlar.

Hitler MHP'nin komando kamplarında yaptırdığı «eğitimin» nasıl bir eğitim olması gerektiğine çok önce işaret etmişti:

«Teşkilâtın üyeleri fiziki gelişmelerini... spor tatbikatı ile elde etmeliydiler. Spor sahasında mükemmel bir şekilde talim ve terbiye görmüş, vatan için mutaassıp bir aşk ateşi ile tutuşmuş, en şiddetli bir tecavüz ruhu ile yoğrulmuş... gençler bana teslim edilsin.» (Kavgam sf: 83).

Görülüyor ki, tam bir kurt köpeği yetiştirme usulünü benimsemektedir Hitler.

MHP'nin komando kampları da bu amaca yönelik görevler yaptı.

CİNAYET... CİNAYET... CİNAYET...

Faşistler iktidara yönelik çalışmalarında, kendi faşist diktatörlüklerinin «otorite»sine doğru bir özlem yaratmak isterler. «Devletin yapamadığını yapmaya çalışan» MHP, aynı zamanda «devletin hiç bir zaman yapamayacağını» da kanıtlamaya çalışıyor. Bunun için, her yerde ve hiç durmaksızın cinayetler işlenmeli, komünistleri devletin temizliyemeyeceği kanıtlanmalıdır! Giderek MHP ile devletin bile başa çıkamayacağı kanıtlanarak, tam bir «dehşet ortamı» yaratılmalıdır. Ondan sonra gelsin otorite!

MHP, sadece diktatörlük veya otorite özlüklerini yaygınlaştırmak için değil, aynı zamanda iktidarı ele geçirebilmenin şartlarını olgunlaştırmak için, yukarıdaki metodu aynen uygulamış, binleri aşan ilerici-devrimci-sosyalistin kanını akıtmıştır. Amaç, tam bir kargaşalık ortamına varmaktır;

«Entelleksiyon safhası bittikten sonra aksiyon safhasına geçilecektir. Bu safhada organize bir teşkilât kurulacak, broşürler ve beyannameler dağıtılacağı gibi, duvar ilanları ve işaretlerle harekete geçilecektir.» (D.A.S. sf: 103).

«Aksiyon safhası da tamamlanınca artık zemin hazırlanmış ve sınırlar gerilmiştir. Tam bir ihtilâl vasatı hasıl olmuştur.»

«Sivil ihtilâl hiç bir şekilde mümkün olmazsa, bu durum devam ederken... haydutluk, asayişsizlik ve insan istismarı artar, memlekette huzur ve sükun kalmaz, karışıklıklar, mitingler devam ederse, bu durum pek tabiidir ki, ordu kurmay subaylarının dikkatini çeker... Neticede memleketi idare edenler ve rejimin rengi tamamen değişir.» (D.A.S.M. Özsoy, sf: 104).

Cinayet, terör ve katliamların yol açtığı kargaşalık ortamından MHP'nin ne umduğu, yukarıdaki alıntılardan anlaşılabilir.

Nitekim Faşist Hareket tam da bu stratejisine uygun olarak, 1978 yılı sonlarına doğru tezgahladığı Maraş Katliamı sonrasında «yönetimin orduya devredilmesi» çağrısında bulunmuştur ve bu çağrısından ötürü MHP hakkında dava açılmıştır.

MHP VE TERÖR İLİŞKİSİ

Yazımıza aldığımız tablo, MHP'nin terörle ilişkisinin, rakam olarak basına yansiyabilmiş yüzünü gösteriyor. 1979 yılının ilk yedi ayında 47 gasp, 220 cinayet, 130 yaralama 10 sabotaj olayının 1161 sanığı yakalanmıştır. Bunlardan 92 si doğrudan MHP üyesi veya yöneticisi, 1047 si, MHP'nin yan kuruluşu veya gençlik örgütü olarak bilinen ÜGD'li, 22 si de diğer ülkücü örgütlerin üyesidir. Yakalanan bu sanıklardan biri ölüme mahkûm edilmiştir. Bir kısmı için verilen ve kesinleşen cezaların tutarı ise 430 yılı aşmaktadır.

MHP'nin terörle ilişkisinin kanıtları sayfalarımıza alamıyacağımız kadar fazladır.

MHP VE DEMOKRASİ

MHP Türkiye'de demokrasinin geçersizliğini kanıtlamak istiyor ve terörü bunun için kullanıyor. Tekelci burjuvazinin bir kesiminin de aynı görüşte olduğu bilinmektedir. Lakin bu kadarcık «uyum» faşist hareketin başarısı için yeterli olmaz. Kitlelerin de demokrasiye inanmaları, geçersiz olduğunu görmeleri gerekir.

Bu yönde ve plânlı olarak tırmandırılan faşist terör, eğer kendi iktidarının yeterli güçlerini bir araya toplıyamamışsa mevcut demokrasi zemininin dışına da düşmek istemez. «milli demokrasinin» —yani faşizmin— şartlarına varıncaya kadar MHP bu düzende de varlığını kanıtlamak zorundadır.

Bunun için MHP zaman zaman «barışçı» görünmek ister. Kuşkusuz bu istek inandırıcı olmaz ama hiç değilse bir tartışma ortamı yaratabilir ve bundan kârlı çıkan da faşistler olur.

İşte MHP bugün, bu tartışma ortamını genişletmek ve demokrasiyle bağdaşabileceğini kanıtlamak istemektedir. Bu, zaman kazanmak, tutunduğu mevzilerden kopmamak içindir.

Ve demokrasi güçleri de bu oyuna gelmemek zorundadırlar. Sosyal demokrasi bu oyuna gelmektedir. Hele önümüzdeki seçim momenti, sosyal demokrasiyi, faşist tehlike karşısında büsbütün bäsiretsiz düşürmüştür.

Seçimlerde sosyalist siyasi ajitasyonumuz halkımızın MHP belâsından kurtulması amacına hizmet edecektir. Bunun için kuşkusuz faşizmin bütünüyle tehlike olmaktan çıkarılacağı nihai amacımızla birlikte MHP'nin kapatılması gibi yakın talebimizi aynı zamanda işliyeceğiz.

Tekelcilerin, faşizmi de gözden uzak tutmamak kaydıyla, çeşitli siyasal alternatifler üzerinde durmaları, öteki burjuva partilerine de, MHP'ye hoşgörüyü bakmak, hatta AP'de olduğu gibi, onunla işbirliği yapmak biçiminde etkide bulunmaktadır.

Ajitasyonumuz, MHP'nin tecritine, yalnız bırakılmasına, gerçek yüzünün açığa çıkarılmasına, bunun için gerekli olan sınıf direnişinin bileşenlerinin derlenip toparlanmasına, faşizm tehlikesi karşısında cepheleşmenin sağlanmasına hizmet edecektir.

Bütün araçlarımızla, MHP'yi büsbütün tecrit edip yaptıklarının hesabını soracağımız noktaya varmak için çaba göstermeliyiz.

DÜZELTME

28. sayımızın orta sayfasında montaj hatası sonucu satırlar karışmış ve yazının bir bölümü anlaşılmaz hale gelmiştir. İkinci sütunun baş tarafından 15 satır, aynı sütunun sonuna konulacaktır. Düzeltir, özür dileriz.

BİRLİK

SEÇİMLERİ BOYKOT KİME YARAR?

Bugün Türkiye'de seçimde boykot «politika»sı önermek ülkenin içinde bulunduğu siyasal ve toplumsal durumu, kitlelerin bilinç ve politik olgunluk düzeylerini tanımamak demektir... CHP'den umudunu kesmiş geniş kitlelerin bir kısmının solda güçlü bir birlik göremeyince oy kullanmama eğilimi göstermesi, önce faşist MHP ve onun suç ortaklarına, sonra da sosyal demokrasiye dolaylı yoldan hizmet eder.... Yapılacak şey birinci planda MC'ye, ikinci planda CHP'ye yarıyacak olan ve solun birliğine aykırı düşen boykot politikasının olumsuz niteliklerini kavramak, hem devrimci-demokratik mücadele açısından, hem de solun işbirliğinin çıkarları yönünden doğru tavır olarak boykot eğilimlerini dışarlamak, etkisiz kılmaktır.

14 Ekim seçimleri yaklaştıkça Türkiye solunda seçim tartışmaları da yoğunluk kazanıyor.

Bilindiği gibi bugün solda yer alan siyasal çevrelerden bir kısmı ya doğrudan doğruya Parti olarak seçimlere katılmakta, ya da çeşitli şekillerde bazı illerden adaylar göstermektedirler. Doğrudan Parti olarak seçimlere katılma olanağı bulunmayanların arasında partiler dışı doğrudan bağımsız adaylar gösterme tutumu hakkındaki görüşlerimizi geçtiğimiz hafta özetlemiştik. Bu yazıda üzerinde duracağımız nokta, böyle bir tutum içine dahi girmeyerek «Seçimlerde Boykot» politikası güden eğilimleri ele almak istiyoruz.

Bilindiği gibi, kapitalist bir ülkede seçimleri boykot ancak devrim koşullarının olgunlaştığı, yani bilimsel literatürdeki adıyla devrimci durumun varolduğu koşullarda sözkonusudur.

Böylesi bir durumda burjuva partileri ya da çeşitli reformist çevreler veya küçük burjuva ilerici siyasal eğilimler, kitleleri devrim hedefinden saptırmak için seçimleri hedef olarak gösterirlerken, işçi sınıfı partisi ve onunla uyum içindeki politik güçler boykot politikası izlerler. Devrimci durumun varlığında uygulanacak boykot politikası, işçi sınıfı partisinin devrim yapma görevinin siyasal sorumluluklarının başında gelir.

Bugün Türkiye'de ise seçimlerde boykot «politika» önermek ya bilimden habersiz olmak demektir, ya da ülkenin içinde bulunduğu siyasal ve toplumsal durumu, kitlelerin bilinç düzeylerini ve politik olgunluk mertebelerini tanımamak anlamına gelmektedir.

Kabul edilmelidir ki, Türkiye'de devrimci durum yoktur. Şu halde bugünün devrimci görevi, kitleleri devrime hazırlamaktır. Bu hazırlık ise, en etkin ve yaygın ajitasyon ve propaganda ve bu çalışmaların meyvelerini ÖRGÜTLENMEYE dönüştürmekten geçer.

Böyle bir görevin başarıyla yerine getirilmesi ise devrimci mücadele ile demokratik mücadelenin bütünleştirilmesini gerektirir. İşçi sınıfı önderliğindeki kitleler, SİYASAL İKTİDAR için mücadele saflarına kazanılırken, onların güncel ekonomik-demokratik mücadeleleri büyük önem kazanır.

Her zaman tekrarladığımız bu genel ilkeyi somuta indirgediğimizde, seçimlerde şu görevler ortaya çıkmaktadır:

● Faşist milliyetçi hareketin, tüm faşist güçlerin genel olarak faşizmin teşhir ve mahkum edilmesi eyleminde seçim platformunu değerlendirmek... Bugün faşizmin en somutlanmış politik odağı MHP'dir. Ama Türkiye'deki faşist güçler MHP'den de ibaret değildir.

Türkiye'deki faşist hareketlerin arındaki Amerikan emperyalizmi, bir yandan halk güçlerinin üzerine MHP'nin kudurgan bozkurtunu salarken, öte yandan çeşitli faşist cunta kombinezonları içindedir. Bu nedenle, seçimlerde genel ve özel tüm anti-faşist ajitasyonu etkin bir şekilde yaygınlaştırmak anti-faşist mücadelenin asgari görevlerindendir.

● Siyasal gericiliğin her türlüşüne faşizm özelemlerine, faşizm işbirlikçiliğine, bütün anti-demokratik girişimlere ve uygulamalara karşı, seçim platformunu siyasal demokratik mücadelede değerlendirmek bir başka ödevdir.

● Siyasal gericiliğin ana bileşenlerinden olan şovenizme karşı, her türlü ulusal baskıya karşı seçim platformunu ulusal demokratik haklar doğrultusunda işlevli kılmak gerekir. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı temeli üzerinde mazlum milletin acil ulusal taleplerini, bütün insan temel haklarını savunmak seçimlerin vazgeçilmez ödevlerinden birisidir.

● Bu seçimlerin diğer önemli bir yanı da, sosyal demokrat gözbağından kurtulmuş olan kitlelerle, sosyal demokrasiden düş kırıklığına uğrayarak ileri aranırlar içine giren geniş emekçi yığınlarına siyasal hedef göstermektir.

İşçi sınıfı sosyalizmi, sosyal-demokrasinin umut olmağını, burjuva reformizminin hiçbir kurtuluş anlamına gelemeyeceğini, hatta CHP'nin bugünkü yapısıyla reformlar yapacak güçte dahi bulunmadığını söyleyerek, yıllarca ve ısrarla sosyal demokrasiye karşı kararlı bir mücadele yürütmüş, gerçek ve biricik umudun SOSYALİZM'de olduğunu göstererek, kitlelerin işçi sınıfı bağımsız politikasına kazanılması için yorulmak bilmez bir uğraş vermiştir.

Buna rağmen, soldaki siyasal güçlerin dağılık olması, sosyalist hareketin bölünmüş bulunması nedeniyle, özelemleri ve siyasal eğilimleri CHP'nin çok ilerisinde olan geniş kitleler dahi, MC'ye karşı ehveni şer bir alternatif olarak geçtiğimiz yıllarda CHP'yi desteklemişlerdir.

Bugüne kadarki pratik, işçi sınıfı sosyalizmini doğrulamış ve geniş kitleler, bizzat kendi pratikleri ile sosyal demokrasinin umut olmağını kavrayarak, zaten CHP'nin solunda bulunan diğer toplum kesimleri de solda güçlü bir siyasal birliğin özlemini çekmeye başlamışlardır.

● İşte böyle bir durumda, mümkün olan en geniş kitleleri sosyal demokrasiden bağımsızlaştırmak i-

çin, bu seçimler önemli bir siyasal ve demokratik platformdur. Çünkü faşistler ve diğer gericiler, CHP'nin reformist günahlarını sosyalizmin ve solun başarısızlığı olarak göstermek peşindedirler. Gene aynı halk düşmanı güçler, CHP'nin solunda güçlü bir alternatifin bulunmamasından yararlanıp kitleleri karamsarlığa itmek, onların politikleşme ve bilinçlenme süreçlerini yavaşlatmak istemektedirler.

● Bu oyunu bozmanın yolu, CHP'nin dışında, gerçek sol anlamda —yani anti-tekelci— bir kutuplaşmanın sosyalist siyasal güçler önderliğinde yaratılmasıdır. Ve bu yolda önemli adımların atılması, solda kalıcı bir siyasal işbirliğinin başlatılmasının önemli bir alanı olarak seçimler değerlendirilmelidir.

● Kabul etmek gerekir ki, CHP'den umudunu kesmiş geniş kitlelerin bir kısmı solda güçlü bir birlik göremeyince seçimlerde oy kullanmama eğilimi içine gireceklerdir. Bu ise, kaçınılmaz olarak,

1) Önce faşist MHP ve onun suç ortaklarına yarar,

2) Sonra da herşeye rağmen sosyalizme karşı sosyal demokrasiye dolaylı yoldan hizmet eder.

Oy kullanma eğilimi göstermeyen seçmen kesimlerinin bu eğilimleri onların fazlaca politikleştikleri ve devrime hazır oldukları anlamına gelmez. Bundan farklı olarak, oy kullanmak konusunda isteksizlik gösteren kesimlerin bu tutumları onların politik kayıtsızlığı anlamına gelir.

Şayet, reformist hayallerin peşinde sürüklenmiş olan kitlelerin uyanışları, bu kitlelerin örgütlü ve bilinçli olarak devrimin siyasal ordusunda toplanmalarını getirmiş olsaydı, zaten devrimci durumun olgunlaşması yolunda önemli bir adım atılmış olacaktı. Fakat bu kesimler, bugünkü subjektif durumlarıyla, devrim için hazır olmadıkları gibi, Lenin'in devrimci durum tanımında kitlelere getirdiği nitelendirmenin de henüz çok uzağındadırlar.

● Bu nedenlerden dolayı bu kitlelerin sandıktan uzak durmaları için çalışmak, onları devrimci bir umuda kazandırmaz, tersine, onları karamsarlığa itmek, onları politikadan uzaklaştırmak isteyen güçlerin işini kolaylaştırır.

● Yapılacak şey, seçimlerde kitleleri sol lehine tavır koymaktan alıkoymak değil, kitleleri sola sevkettir. Bunun da bugünkü koşullardaki biricik yolu, SOLUN BİR-Ğİ'ni savunan siyasal eğilimlerin desteklenmesidir.

● Seçime katılan partiler arasında solun birliğini ve işbirliğini savunan tek parti TSİP'tir. TSİP, birlik politikasını sadece seçimler için değil, seçimlerden önce yıllarca sürdürmüştür ve seçimlerden sonra bu politikasını güçlendirerek devam ettirecektir.

● Şu halde, seçimleri boykot politikası, geniş kitlelerin emperyalizme, faşizme, ezen ulus milliyetçiliğine ve tekellerin egemenliğine karşı birliğini geciktirmekten başka bir şeye yaramaz.

● Bu nitelikleriyle, seçimlerde boykot politikası objektif olarak Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin muhtemel seçmen desteğini zayıflat-

maya yöneliktir. Çünkü bugün devrimci-demokratik siyasal mücadelenin belirleyici önemi solda birlik ve işbirliğidir. Bunun da en önde gelen savunucusu TSİP'dir. TSİP'in desteğinin genişlemesi doğrudan doğruya solda birlik politikasının güçlenmesi demektir.

● Bu dergi TSİP'in merkez yayın organı olduğu için, bu görüşümüzün subjektif olduğunu düşünen kimi grupçu kişiler çıkabilir. Ama bütün objektif veriler kanıtlamıştır ki, TSİP bugüne değin kendi gelişim aşamalarının hepsinde birlik politikasını daima en önde tutmuştur. TSİP, kendi siyasal ve örgütsel gelişimini istisnasız olarak daima solda birliğin ve işbirliğinin hizmetine sunmuştur. Bu nedenle, TSİP'in genişleyen ve her ne pahasına olursa olsun mutlaka genişlemeye devam edecek olan desteği, gerçekte solun siyasal birliğinin güçlenmesiyle özdeşir.

Yapılacak şey, birinci planda MC'ye, 2. planda CHP'ye yarıyacak olan, ve solun birliğine aykırı düşen boykot politikasının bütün bu olumsuz niteliklerini kavrayıp hem devrimci-demokratik mücadele açısından, hem de solun işbirliğinin çıkarları yönünden doğru tutum almak ve boykot eğilimlerini dışarlamak, etkisiz kılmaktır.

TSİP:

**«14 Ekim'de
Yüzbinlerce Seçmen
Oy Kullanamayacak»**

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Seçim Bürosu Başkanı Aydoğan Gezer, yeni seçim yasasına göre gerçekleştirilen yeni uygulama nedeniyle yüzbinlerce seçmen yurttaşın kütüklere yazılmamış olduğunu, bürokratik engeller nedeniyle bu seçmenlerin çoğunun oy kullanamayacağını söyledi.

Aydoğan Gezer özetle şöyle dedi: «29 Temmuz'da yapılan seçmen yazımlarında tüm yurtta sayıları yüzbinleri bulan seçmen yurttaşımızın kütüklere yazılmamış olduğu bilinmektedir. Seçmen kütükleri 27 Ağustos'ta askıya çıkmıştır. Ne var ki, yeni uygulama nedeniyle düzeltme için itirazlar İlçe Seçim Kuruluna yapılmaktadır.

Bu uygulamaya göre, seçmen yurttaşların doğrudan doğruya İlçe Seçim Kurullarına başvurmaları büyük külfettir. Özellikle ismi kütüklere yazılmayan köylü seçmenlerin İlçe Merkezine inerek bu düzeltmeleri yapabilmeleri adeta imkânsızdır. Böyle olunca, adları kütüklere yazılmamış olan seçmenlerin önemli bir bölümü oy kullanma hakkından mahrum bırakılmış olacaktırlar.»

Aydoğan Gezer, yazım günü isimleri kaydedilmemiş olan tüm sosyalist ve ilerici seçmenlerin oylarını kullanabilmeleri için bütün bu zorluklara rağmen İlçe seçim kurullarına başvurarak isimlerini yazdırmalarını ve 14 Ekim günü oylarını egemen güçlere ve onların burjuva partilerine karşı kullanmalarını istemiştir.

Birlik'in Solda Güçbirliği Üzerine

ANKET SORULARINA CEVAPLAR

1 — İdeolojik ayrılıkları bir kenara bırakıp, demokratik güç ve eylem birliğini sağlamak lazım. Ayrıca Türkiye Sosyalist hareketinde birbirine yakın ve işçi sınıfı biliminin önemli konularında anlaşılan sosyalist siyasal örgütlenmeler vardır. Öncelikle güç ve cephe birliği bunların arasında sağlanmalıdır.

2 — Türkiye'de solcuların işbirliği yapmalarını önleyen en önemli faktör, grupçuluktur. Kendi grup çıkarlarını herşeyin üstünde görmelerinden kaynaklanıyor. Ayrıca, Türkiye işçi sınıfının mücadelesini yönlendirecek, merkezi siyasal bir otorite yoksunluktan kaynaklanmaktadır.

3 — Çok olumlu buluyoruz.

4 — a) TİP'le seçim işbirliği,

b) Sağlanabilirse diğer sol çizgilerin de güç birliğini sağlamak,

c) Bizce sağcı partiler seçimlerde umduklarını bulamayacaklardır.

5 — Güçbirliği yapmanın şartları vardır. Bu konuda en büyük görev DİSK'e düşmektedir. Ayrıca DİSK'in başlattığı Demokratik Platform çalışmaları hızlandırılmalıdır.

Ayrıca, Birlik gazetesinin böyle bir anket yapmasını saygıyla karşılıyoruz.

Çalışmalarınızda başarılar dileriz.

A. Savaş ÖZDEMİR

Hakkı AYDIN

Genel-İş Denizli II. Bşk. Genel-İş Denizli Şube Bşk.

Sorularınızın yanıtları:

1 — İlerici güçlerin birlikteliğinden ne anlam gerektiğinde yanlışlık yapıyor gibime geliyor. Kişiler ya da siyasetler ilerici güç kavramını bir yana atarak, kendi inanç ve siyasetlerinin en geniş boyutları ile her yerde benimsenmesi gerektiği gibi bir mantıkla yola çıkıyorlar. Böylece de çok geniş kitlelerin çıkarlarının bütünleştiği çok genel bir konuda bile, ilerici güçlerin birlikte güçlerini değerlendirmeye, eylem koyabilme olanağı ortadan kalkıyor. İlerici güç kavramına doğru yaklaşıldığını, tüm ilerici güçlerden, kendi anlayışımız çerçevesinde bir devrimcilik beklemekten vaz geçtiğimiz an, birlikte hangi konularda neler yapılabileceği kolayca gündeme gelecektir. İlerici güçlerin güçlerini birleştirerek olumlu sonuç alacakları her somut eylem, birlik-teliği ve daha güçlü, daha geniş kapsamlı eylemleri ve gerçek bütünleşmeye doğru atılacak somut adımları getirecektir.

2 — Çok ağır bir suçlama belki ama, solculuğu savunmamız, devrimciliğin patentini hiç kimsese bırakmamamıza rağmen, herşey toplumsal olamamaktan kaynaklanıyor gibime geliyor. Kaba çizgileri ile Marksizmin yorumlanmasında aynı teori ve eylem yöntemlerini benimsemiş siyasetler ve partiler var. Bazan da önce lider kişiliklerin çatışmasından ayrılıklar doğuyor, teorik gerekçeler sonradan yaratılıyor. Bunun en önemli nedeni toplumculuğu, Marksizm'i özümleyememiş olmamızdır.

3 — Özellikle sol'un güçsüz olduğu Türkiye koşullarında neden ayrı iki parti diye kendi kendime yanıtını veremediğim bir durum. Son girişimin bir yorumunu yapmak yerine, bu iki partinin gerçekte neden ayrı iki parti olduklarını anıyamadığımı söylemek istiyorum. Sadece TİP, TSİP, Toplumsal İlerleme ayrılığında değil, örneğin Dev-Yol, Dev-Sol, Kurtuluş ayrılığında da Türkiye'ye özgü hastalıkların etkin rol oynadığı görüşündeyim.

4 — Sol'un siyasal işbirliği için bir kez daha çok geç kalınmıştır. Bu noktada sol güçlerin yapabileceği hemen hemen hiçbir şey yoktur. Sol siyasal partiler, ki o eğilimde görünmüyorlar, akılcı işbirliği yapabilirler. Sol potansiyel güçler ancak onların akılcı işbirliği yapabilmeleri halinde, onlardan gelen önerilere uyarak, sol-ilerici oyların boşa gitmesi için etkin çalışma gösterebilirler. Herhalde böylesine geç kalındıktan sonra ancak sol oyların

varlığının kanıtlanması ve sonuç alınabilecek yöreler için sonuç alınabilecek adaylar üzerinde birleşilmesi düşünülebilir.

5 — Hemen eyleme geçilmesi gerekli ve sonuç alınabilecek tek konu bu sanırım. Sadece faşizme ve gericiliğe karşı dergil, sol'un karşı olduğu kapitalist-empyrist düzeni kitlelere teşhir edecek, kitleleri yeni düzene, toplumcu yaşama hazırlayacak her konuda güçbirliği yapılabilir. Örneğin sadece siyasal güçleri değil, tüm demokratik kuruluşları çok yakından ilgilendiren, demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı yasa tasarılarına karşı bile birlikte ve güçlü tavır konmadı. Konma konusunda bir çaba gösterilmezse de korkarım yakın gelecekte, kazanılmış demokratik çok genel haklarımızı dahi yitirebilir, «tedbirler paketinin» yasallaşmasına seyirci kalabiliriz.

Şükran KETENCİ

Cumhuriyet Gazetesi Muhabiri

1 — Türkiye'de ilerici güçlerin dağınlığının giderilmesi için ilerici güçler ve Sosyalist Partiler arasında faşizme karşı belirli ilkelere anlaşmanın sağlanması zorunlu bulunmaktadır. Alınacak olan kararlardan en azından demokratik bir tutum içerisinde anti-faşist güç birliklerinin oluşturulmasında öncelik tanınmasını, işçi sınıfının ve ezilen kitlelerin çıkarları için ilerici güçlerin ve Sosyalist partilerin bu birliği sağlamalarının temel görevlerinden olduğu gözden kaçırmamak koşulu ile başarılabileceği kanısındayım.

2 — Türkiye solunda yer alan değişik siyasal partilerin ve grupların önemli bir çoğunun işbirliğini yapmalarını engelleyen etkenlerin, bu konuda yeterli bir eleştiri yapılmadıktan sonra şu veya bu yönden işbirliğini engelleyen gerekçeler şunlardır diye kesin bir söz söylemenin erken olacağı kanısında bulunmaktayım.

3 — Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin Türkiye İşçi Partisine yapmış olduğu işbirliği önerisini olumlu buluyorum. Ve bu önerinin Türkiye solunda yer alan değişik siyasal partilerin ve grupların işbirliği yapabilecekleri kanıtlanmış olacaktır.

4 — 1979 yılı Kısmi Senato seçimlerinde solda yer alan değişik siyasal partiler ile ilerici güçlerin etkin bir şekilde birlik oluşturmalarını ve seçime bu ilke ile girmelerini, işçi sınıfının ve demokratik güçlerin de yönetimde yer almalarının zorunlu olduğunu, yapılacak önerilerin karşılıklı anlayış gösterilerek yerine getirileceğinin belirtilmesi koşuluyla sol'un işbirliğinin sağlanacağını önermekteyim.

5 — Soldaki siyasal güçler ile tüm demokratik kitle örgütlerinin faşizme ve gericiliğe karşı demokratik güçbirliği yapmalarının elbette koşulları vardır. Soldaki siyasal güçlerin ve tüm demokratik kitle örgütlerinin yüksek düzeyde yapacakları toplantıda bu konunun çözüme kavuşturulmasını, beklenen bu güçbirliğinin işçi sınıfının ve emekçi halk yığınlarının gerçek olarak temsil edilmelerini ve haklarının korunması için mücadele vermesini dilemekteyim.

Sinan BOZAN

memur

ADANA

SOSYALİST BİRLİK MUTLAKA SAĞLANMALIDIR

1 — Türkiye'de ilerici güçlerin dağınlığı bir gerçek. Dağınlığa neden olan durumlar nelerdir, önce bunun tespiti gerekir. Bilimsel Sosyalizm temel ilkeleri bellidir. Öyleyse dağınlık nereden kaynaklanıyor?

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin bundan bir süre önce TİP'e demokratik iş ve eylem birliği önermesinden sonra, gazetemiz BİRLİK bu konuda yurt çapında bir anket soruşturması düzenledi. Gazetemize ulaşan anket cevaplarını yayınlamaya devam ediyoruz.

ANKET SORULARI

- Türkiye'de ilerici güçlerin dağınlığının giderilmesi konusundaki görüş ve önerileriniz nelerdir?
- Türkiye solunda yer alan değişik siyasal partilerin ve grupların önemli bir çoğunluğunun işbirliği yapmasını engelleyen başlıca etkenler sizce hangileridir?
- Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin, Türkiye İşçi Partisi'ne yaptığı işbirliği önerisi konusunda ne düşünüyorsunuz?
- Sağcı partilerin yöneticilerinin kampanyalarıyla daha şimdiden önemli bir siyasal olay niteliği kazanan 1979 yılı Kısmi Senato Seçimlerinde, solun siyasal işbirliğinin sağlanması için neleri öneriyorsunuz?
- Soldaki siyasal güçler ile, toplu halde büyük bir potansiyel taşıyan tüm demokratik kitle örgütlerinin faşizme ve gericiliğe karşı demokratik güçbirliği yapmalarının koşulları var mıdır? Varsa bu güçbirliği sizce nasıl somutlanmalıdır?

a) Dünyayı şöyle bakarsak, gelişmiş ülkeler, gelişmekte olan ülkeler, ulusal kurtuluş mücadelesi veren ülkeler diye üçe ayırırız. Ve her ülkenin ilerici hareketi, ülkenin durumuna göre değişiyor. Hatta bir ülkede değişik görüşler de oluyor. Dağınlık buradan kaynaklanıyor. Gelişmiş bir ülkede verilmesi gereken eylem, gelişmekte olan ülkede verilmeğe çalışılıyor. Bir de kendi ülke şartlarının bilinmemesi dağınlığın temel nedenlerinden,

b) Sosyalist yayın tek elde toplanmaması, dağınlığın nedenlerinden bir tanesidir.

c) Kariyerizmin hakim olması başka bir neden.

d) Burjuvazinin böl-yönet taktiği de dağınlığın başka bir nedeni.

Öneri: En kısa zamanda HALK CEPHESİNİN kurulması gerekir. Anti-faşist, Anti-empyrist tüm unsurlar bu cephede yer almalı. Bunun maddi koşulu bellidir ve vardır da.

2 — Değişik siyasal partilerin ve grupların işbirliği yapmamasının nedeni,

a) Bilgisizlik. Sosyalizmi bilmeme.

b) Kariyerizm.

Bu iki olgu mutlaka yıkılmalıdır. Sol hareketi kendi tekelinde kimse görmemelidir.

3. TSİP başından beri birlikten yanadır. Öyle kurulmuştur. TİP'e yapılan işbirliği yerinde bir karardır. TİP bilgisizlikten ve kariyerizmden mutlaka kurtulmalıdır. Özverili olmalıdır.

4. — Sağcı partilerin birleşmesi, solcu partilerin kulağına küpe olmalıdır. Senato seçimlerine işbirliği içinde gidilmelidir. Sosyal demokrasinin demokrasi anlayışı geniş kitlelerce bilinmiştir. Demokrasinin gerçek savunucusu sosyalistlerdir. Demokrasinin korunması ve parlamentoya sosyalistlerin de girmesi, parlamento olanaklarından da yararlanılması için işbirliği yapmak mutlaka gerekir.

5 — Faşizme ve gericiliğe karşı demokratik güçbirliği ve eylem birliği yapma koşulları vardır. Güç ve eylem birliği cepheden geçer, bu da yukarıda dediğimiz gibi HALK CEPHESİ'dir. Hemen hemen her ülkede yapılan cephenin, maddi koşulları bellidir.

Sonuç: Emekçi halk bugün sosyalistlerin işbirliğini susamıştır. Sosyal demokrasinin ileri kanadında olan pek çok vatandaş bile bu birliği beklemektedir.

Saygılarımla.

Dr. Ali Necip HATİBOĞLU
TAVAS

Maden İşçilerinin MESS'e Karşı Mücadelesinde Sonucu Belirleyecek Olan Demokrasi Güçlerinin Dayanışmasıdır

1979 yılı yüzbinlerce işçinin toplu sözleşme yılıdır. Özellikle önümüzdeki aylar toplu sözleşme görüşmelerinin yoğunlaştığı ve sınıf mücadelesinin keskinleştiği günlerle dolu olacaktır.

Eylül ayında ise, metal işkolunda çalışan MESS'e bağlı 112 işyerinde 30 bin işçiyi ilgilendiren toplu sözleşme görüşmeleri başlayacaktır. Metal işkolunda Maden-İş sendikasıyla, Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası MESS arasında zorlu bir mücadele sözkonusudur.

Bilindiği gibi MESS, tekelci sermayenin, büyük finans gruplarının işyerlerinde çalışan işçilerin ileri demokratik haklar için verilen mücadeleyi geriletmek için kurulmuştu. Çünkü, Türkiye işçi sınıfının belkemiğini metal işçilerinin oluşturduğu bir çok kez kanıtlanmış bir gerçektir. İşçi sınıfının ekonomik ve demokratik mücadelesinde metal işçileri her zaman mücadelenin en ön saflarında yer almışlardır.

Hayat pahalılığının büyük bir hızla arttığı, reel ücretlerin önemli ölçüde düştüğü, işçi çıkartmaların, lokavtların yoğunlaştığı ve sıkıyönetimin olduğu bir dönemde Maden-İş sendikasının MESS'le sözleşmeye oturması bu sınıf muharebesinin ne denli güçlüklerle dolu olacağını göstermektedir.

MESS toplu sözleşme görüşmeleri arifesinde gövde gösterisi yapmakta, tehditler savurmaktadır. MESS Bayram gazetelerine —son zamanlarda hür teşebbüs erbabının sık sık başvurduğu türden— boy boy ilanlar vererek hükümeti kendi işine fazla karışmaması için «şimdiden» uyarmaktadır. MESS'in verdiği ilanda üretici güçleri sayarken işçilere yer vermemesi ne derece işçi düşmanlığı içinde olduğunu göstermektedir.

MESS'in yeni başkanı Turgut Özal verdiği demeçte MESS'in niyetini saklamaya gerek duymadan «ya dediğimi kabul edersiniz ya da işçileri işten atarım» diyebilmektedir. Bu sözler işten çıkartmaları hammadde yokluğu ya da döviz yokluğuna bağlayan tekelcilerin, işçi çıkartmalarındaki gerçeği ortaya koymaktadır.

MESS'in bu dönem toplu sözleşme görüşmelerinde alabildiğince saldırgan davranacağı şimdiden belli olmuştur. MESS'i bu tutumu almaya götüren nedenlerin başında 1977 yılında MADEN-İŞ'i çökertmek için giriştiği saldırılarını bu kez kesin sonuca vardırarak istemesi gelmektedir. MESS, bu dönem toplu sözleşme görüşmelerine avantajla girmektedir. Bu avantajların içinde en önemlisi MADEN-İŞ'in DİSK'in dışına düşmüş olmasıdır. Öte yandan son bir yıl içinde sendika içi mücadeleler sonucunda sendikalar arasındaki bölünmeler hızlanmış ve harekete ciddi zararlar vermeye başlamıştır. Ayrıca bu durumdan istifade etmek isteyen sosyal demokrasi, Maocular, faşist ve gerici sendikalar Maden-İş'e karşı taarruza geçmişler, bunlara Maden-İş yönetiminin malum eğilimi de eklenmiş, bu da Maden-İş'in yer yer yara almasını getirmiştir.

Maden-İş sendikasının 1977 yılında MESS'e bağlı işyerlerinde greve gitmesi ve grevin verdiği sonuçlar üzerinde oldukça tartışılmıştı. Maden-İş sendikasının geçen

dönem toplu sözleşme görüşmelerine yaklaşım hatası bu önemli mücadelede geri adımlar atılmasını getirmişti.

Bilindiği gibi MESS TİSK'e bağlı en güçlü işveren sendikalarından biridir. MESS'e karşı ekonomik ve demokratik hakların elde edilmesi mücadelesi büyük bir gücü gerektirmektedir. Maden işverenlerine karşı mücadele zorunlu olarak anti-tekelci tüm güçlerin dayanışmasını dayatmaktadır. Eğer tekelcilerle karşı verilen mücadele sadece bir sendikanın gücüne dayanırsa ileri kazanımların elde edilemeyeceği bellidir. Bunun böyle olduğunu 1977 MESS grevleri deneyin de görmek mümkündür.

● Maden-İş yönetiminde etkinlik kuran «ilerlemeci» yönetim, kendini demokrasi güçlerinden soyutlayarak kendi başına «MESS'in hakkından geleceğini» zannetmişti. Bunun en güzel ifadesi olarak MESS'le Maden-İş arasında mücadelenin ufukta gözüktüğü bir sırada «DGM'yi ezdik sıra MESS'te» sloganının atılmasıydı. 1976 yılında işçi sınıfını ve demokrasi güçlerinin DGM'ye karşı verdikleri ortaklaşa mücadeleyi kendilerine mal eden ilerlemeciler, böylece MESS'i de kolaylıkla «ezebilecekleri» (!) zehabına kapılmışlardır. MESS grevlerine hazırlıksız, kolay başarı kazanma hayalleri ve CHP'ye bağlanan umutlarla gidilmişti. Nitekim Maden-İş, MESS grevleri sonucunda geri adımlar atmak zorunda kalmıştı.

● MESS grevlerinin başlamasından bir ay sonra «utku»nun zannedildiği kadar kolay kazanılamayacağını anlaşılmaya rağmen mücadelenin tüm demokrasi güçlerine mal edilmesinden kaçınılmıştır.

● MESS grevleri sonucunda oldukça önemli ödünler verilmişti. Maden-İş grup sözleşmesini kabul etmiş, DGM direnişi sırasında işten çıkartılan işçilerin tekrar işe alınması sağlanamamış, sosyal haklar konusunda MESS'in ileri sürdüğü teklifler kabul edilmiş ya da ona yakın «haklar elde edilmiştir».

● 1977 MESS mücadelesinde Maden-İş sendikasının izlediği grupçu politika işçi sınıfının verdiği bu önemli mücadelenin gerçekten önemli zaferler kazanmasını önlemiştir. Öyle ki, grevlerin sonuna doğru metal işçileri büyük bir fedakarlıkla 600 lira gibi çok cüzi miktardaki paralarla mücadeleyi sürdürmüşlerdir.

Yakında başlayacak olan Maden-İş MESS mücadelesinde geçmişteki hatalara düşülmesi, yaşanmış deneylerden ders alınmaması, aynı sonuçların belki de daha ağır biçimde yaşanmasını getirecektir.

Yukarıda vurguladığımız gibi, 1977 MESS mücadelesinde en önemli hata geniş demokrasi güçleriyle koordineli bir dayanışmanın sağlanmamasından kaynaklanmıştır.

Bu kez de aynı hatanın işlenmesi affedilemeyecek bir hata olacaktır. Maden-İş sendikasının 18/8/1979 tarihli MAHA ajansında şöyle denilmektedir. «Önümüzdeki dönem toplu sözleşmeleri, gerek nicelik gerekse nitelik bakımından yalnızca işçi sınıfımızı değil, tüm emekçileri ilgilendirmektedir. Bu nedenle bu savaşı, ilerici demokrat güçler arasındaki eylem ve cephe birliğinin güçlenmesi ve pekişmesi için, birlikte-

liğe dönüştürmek gerekiyor. Tüm emekçilerin, ulusal demokratik güçlerin işçi sınıfının bu önemli ekonomik savaşına destek olması aktif dayanışma içine girmesi, genel olarak ileri demokratik bir düzen için verilen savaşıma büyük katkılarda bulunacaktır.»

Maden-İş'in bu kez demokrasi güçlerinin birlik ve dayanışmasından söz etmesi, geçmişe göre daha gerçekçi bir davranış içine girdiğini göstermektedir. Bu sözlerle ilerleme politikasının sıkıştırılarak ileri demokratik düzen için verilen «savaşla» bağlanması Maden-İş'in grupçuluğunu göstermektedir. Bilindiği gibi ilerlemecilerin ulusal, demokratik güçler olarak gördükleri kendileri gibi düşünen başka bir deyişle «ilerici demokratik bir düzen» için savaşım verenlerdir. 1977 mücadelesinde de İGD, İKD gibi örgütler ön plana çıkartılarak maden işçilerinin MESS'e karşı mücadelesi «ulusal ve demokratik güçlerin dayanışması» olarak gösterilmişti. Nitekim Kemal Türkler'in Maha Ajansta çıkan demeci kafalarda yine aynı çağrışımı yaptırmaktadır.

Aynı ajansta DİSK'e bağlı tüm sendikalar dayanışmaya çağrıldığı halde DİSK genel olarak bunun dışında tutulmaktadır. Bunun kaynaklandığı nokta da «tabansız» ilan ettikleri DİSK yönetimini tanınamalarıdır. Bundan hareket eden ilerlemeciler DİSK'i tanımamak için ne lazım geliyorsa yapmışlardır. MESS'le mücadelenin başlayacağı şu sırada, DİSK'in demokrasi güçlerinin dışında gösterilmek istenmesi de oldukça düşündürücüdür.

Maden-İş'in MESS'le başlatacağı mücadele, sermayenin saldırdığı şu dönemde çok büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle mücadelenin sonucunu belirleyecek demokrasi güçlerinin dayanışması olacaktır. Maden-İş MAHA ajansta bunu dile getirmiştir. Ancak, bu dayanışmanın somutlanabilmesi için Maden-İş'in samimiyeti önemli rol oynayacaktır. Maden-İş kendi grup çıkarlarını işçi sınıfının çıkarlarının önüne koşmayacağını kanıtlaması gereklidir. Yoksa Mersin Soda işçilerinin mücadelesinin herkesçe kabul edilen olumsuzluğu bir kez daha yaşanabilir. Soda mücadelesi sırasında «soda işçilerinin yalnız olmadığı» söylenmiş ama ilerlemeci örgütlerin dışındaki demokratik örgütlerin bu mücadeleden uzak tutulması için herşey yapılmıştır. Böylece bir kaç ilerlemeci sendika ve örgüt, demokrasi güçlerinin tamamı olarak gösterilmiş sorunun çözümü CHP'li milletvekillerine bırakılmıştı. Sonuç olarak Soda'ya alınmış faşistlerin işyerinde kalmalar tescil edilmiş ve 800 soda işçisi fabrikadan ayrılmıştı.

Maden-İş MESS'e karşı mücadelede demokrasi güçlerinin birliğinde ve dayanışmasında samimiye ayrılmaz gözetmeden demokrasiden yana tüm güçlere —tabii başta DİSK olmak üzere— dayanışma için somut bir çağrıda bulunmalıdır.

İşçi sınıfının belkemiğini oluşturan maden işçileri ve sendikal örgütleri Maden-İş, MESS'e karşı zorlu bir sınava girmektedir. Başarının tek yolu ise tüm demokrasi güçlerinin dayanışmasıdır. Sonucu bu tayin edecektir.

URUGUAY- Faşist Generallerin KP'yi Yoketme Girişimleri Sonuçsuz Kalacak

URUGUAY HALKININ MÜCADELESİ GÜÇLENİYOR

27 Haziran 1973'de gericilerin bir darbeyle iktidara gelmelerinden bu yana Uruguay halkı azgın bir baskı ve zulümle karşı karşıya bulunuyor. 1973'de darbenin hemen ardından Parlamento'nun iki meclisi dağıtılmış, tüm partilerin ve kitle örgütlerinin faaliyeti yasaklanmıştır. Baskı uygulamaları ilk hedef olarak iş, ekmek hürriyet için kararlı mücadele veren işçi sınıfına yönelmiştir. Temmuz 1973'de Uruguay Ulusal Emekçi Konvansiyonu hükümetçe yasaklanmıştır. Aynı yılın Ekim ayında üniversitelere uzanan gericiler seçimi görevi gelmiş ilerici üniversite yöneticilerini öğretim üyeleri ve öğrencileri tutuklatmıştır. Aralık başında Komünist ve Sosyalist Partiler, Genç Komünistler Birliği ve Uruguay Üniversite Öğrencileri Federasyonu yasa dışı ilan edilmiştir. Daha sonra geleneksel burjuva partileri Blanco ve Colorada da dahil olmak üzere tüm partilerin faaliyeti yasaklanmıştır. Binlerce insan tutuklanarak hapisane ve toplama kamplarına gönderilmiştir.

Uruguay'da yönetimin baş hedefi olan Komünistlerle birlikte demokratik ve sol örgütlerin yöneticileri, üyeleri de tutuklanmıştır. 1977'de siyasi mahkum sayısı 7000'i aşmaktaydı. Yine aynı yıl ülkedeki her 36 kişi için bir polis ya da asker bulunmaktaydı. İşkence odalarından geçen Uruguaylıların sayısı bugün 60.000'i aşmaktadır.

Faşistlerin, Komünistlerin halk üzerindeki etkisini kırmak, diğer ilerici, demokrat güçlerle Komünistlerin arasını açmak gayretleri boşa çıkmıştır. Sürdürülen şiddetli anti-komünist propagandaya rağmen —ki Uruguay'da insan haklarının çiğnenmesini protesto eden BM ya da uluslararası örgüt temsilcilerine bile «komünist» denilmektedir— gericiler hiç bir zaman başarıya ulaşamayacaklardır.

Uruguay yurtseverleri ve anti-faşistleri ile dayanışmayı amaçlayan ve 25 Nisan'da Moskova'da yapılan toplantıda Uruguay KP Birinci Sekreteri Rodney Arismendi şunları söylemiştir: «Vahşi terör, işkence ve kıyım Uruguay halkını kıramamıştır. Komünist Parti'nin önderliğinde ayak altına alınan hakların yeniden sağlanması için verilen kararlı mücadele güçlenerek sürmektedir.»

Uruguay KP MK Sekreteri Enrique Rodriguez World Marxist Review dergisine yazdığı yazıda ülkedeki durumu şöyle anlatmaktadır:

«Uruguaylı yöneticiler başta Partimiz, Genç Komünist Birliği, Ulusal Emekçi Örgütü WPNC ve Geniş Cephe olmak üzere sol güçlere karşı vahşi saldırıların bir yenisine giriştiler.

Darbeden bu yana geçen altı yıl içerisinde, bu diktatörlüğün Komünist Parti'yi üçüncü ortadan kaldırma girişimidir. 1973 sonlarında, Komünist kıyımı ortamında (Parti yasaklanmıştır), askeri yöneticiler ülkede «marksist yıkıcı faaliyeti» ortadan kaldırdıklarını ilan etmişlerdi. Fakat iki yıl sonra Komünist Parti, Geniş Cephe ve WPNC'nin önderliğinde acil taleplerin yerine getirilmesi ve demokrasi için bir hareket ortaya çıktı.

Ekim 1975'de, diktatörlüğün askeri mekanizması, Günay Yariküre ülkelerindeki başlı güçleriyle birlikte Komünist Parti'ye karşı liderler, aktivistler ve komünist basın işçileri avına dönen tam anlamıyla planlanmış bir operasyon başlatıldı. Hitler usulü «yıldırım harbi» ile binlerce Parti, GKB üyesi tutuklandı ve vahşi fiziksel ve manevi işkenceye maruz kaldı. 200'den fazla insan ya işkence odalarında öldü ya da «kayboldu». Hapsedilen binlerce Komünist arasında Uruguay KP'nin, Jose I. Massera, Jaime Perez, Gerardo Cuesta, Vladimir Turiansky, Rosarios Patraria, Alberto Altesor, Rita Ibarburu, Jorde Mazzarovich ve Luis Tournon gibi tanınmış liderleri de vardı.

Vahşeti tamamlayan rejim, Marksizm ve onun Partisinin öldürücü yara aldığını sandı. Fakat hayatın kendisi, işçi sınıfı ve öğrencilerin direnişi, halkı benzeri görülmedik bir duruma sokan faşizme karşı büyüyen kitleselel huzursuzluğu yansıtarak, faşist generallere komünizmi yok edemeyeceklerini, çünkü Komünistlerin güçlü bir organizmanın, ki halk ve yurdudur, yüreği olduğunu, tekrar tekrar kanıtladı.

Mart 1979'da yüzlerce Parti üyesi daha tutuklandı ve korkunç işkenceye uğradı: halkı sindirmek için terörist hareketler herkesin önünde caddelerde uygulandı. Faşist generaller

Komünist Parti MK Sekreteri Jaime Perez, darbe sırasında Geniş Cephe'nin temsilcisi olarak Parlamento üyesiydi ve önde gelen bir sendika lideriydi. Tutuklanarak on yıl hapse mahkum edilen Perez en vahşi işkence uygulamaları ile bugün fiziksel olarak son derece kötü bir durumdadır. Yine KP MK Sekreteri 64 yaşındaki dünyaca ünlü bilim adamı Jose Luis Massera yıllar süren işkenceler sonucu koltuk değneği ile yürüyebilmektedir.

sarmıştır. Bu ikisi en son «operasyon»un en önde gelen isimleridir.

Öte yandan gözönünde bulundurulması gereken bir başka politik durum vardır. Diktatörlüğün bunalımı ve yığınların artan hoşnutsuzluğu ve demokratik güçlerin baskısıyla askeri yönetim bir yıl önce 1981'den önce «seçimler»e gidilmesi eğiliminde olduğunu belirtmeye zorlandı. Bu elbette rejimi süsleme girişiminden başka bir şey değildir. Faşist liderler geri çekilmenin ve sözlerinden geri dönmeyenin zor olacağını bilmektedirler. Bu nedenledir ki baskı yoluyla gerçek halk güçleri ve onların öncüsünü politik gelişmeleri etkilemekten alakoymaya çalışmaktadırlar.

Düşmanın gücünü küçümsemekten, yine de onun muhalefeti tahrip etme gücü ile isteği arasında büyük bir uçurum olduğunu söyleyebiliriz. Bunun da ötesinde Komünist Parti ve kitle örgütleri saflarını Ekim 1975'te, ikinci baskı kampanyasından sonra yaptıklarından daha da hızlı olarak toparlamaktadırlar. Önümüzde şu nesnel gerçekler vardır: Bu yıl en azgın saldırılar Şubat ortası ile Mart ortasında meydana geldi. Daha bu sürede, Montevideo'dan gelen bir raporda şöyle deniliyor-

du: «Tutuklananların serbest bırakılmasını isteyen binlerce yayın basıldı; bazı bölgelerde 1 Mayıs için yayınlar ortaya çıktı. Geniş Cephe yayınları da basıldı. Duvarlarda polisin kapatıklarının üzerine yazılmış 1979 tarihli yeni yazılar görüldü.»

Nisan'da WPNC bir manifesto yayınladı, bunun bir bölümünde şöyle deniliyordu: «Uruguay işçi sınıfı sendika merkezi ve gerçek sendikaları etrafında yeniden toplanan Uruguay işçi sınıfı işçilerin birliğini bölme girişimlerinin boşuna olacağını belirtir. Bunu şimdiye kadar gösterdik. Tekrar, tekrar göstereceğiz. İşçi sınıfının mücadelesini bastırmayı hayal edenler... bir kere daha «komünist cihazı zapt ettiklerini» ve Partimizin tahrip edildiğini ilan ettiler. Fakat eminiz ki bunun doğru olmadığını gelecekteki olaylar gösterecektir.

Saldırının ağır olmadığı söylenemez. Önde gelen Parti üyeleri işkence odalarında. Bunlar arasında banka emekçisi ve Parti ve GKB liderlerinden Leon Lev vardır. Yoldaşlarımız Adolfo Drescher, Omar Rodrigues, Tomas Rivero, Ruben Abrines ve Juan Santini de bunlar arasındadır. Bazıları uzun süreyle hapse mahkum edilmişlerdir.

Yeni baskı dalgası aşırı gerici General Luis Queirolo'nun ordu komutanlığına atanmasıyla çakışmaktadır ve kendisi Komünist Parti ve sol güçlere karşı bir cephe saldırısı başlatmak eğilimini hiç bir zaman gizlememiştir. Etrafını kendisi gibi düşünenlerle —bunlar arasında General Linares Brum vardır— amaçlarından ne kadar uzakta olduklarını, bu yönde her çabalarının halkın nefretini daha da çoğalttığını görsünler.»

Kayıplarına rağmen komünist öncü vardır ve savaşını sürdürmektedir. WPNC ve Geniş Cephe nüfuzlarını korumaktadırlar ve faaldirler. Geleneksel partiler ve Kilise de hükümete muhalefet etmektedir.

Geçirdiğimiz güç dönemin üstesinden gelinecektir. Diktatörlüğe karşı ortak eylem hareketi geliştirilirse, kardeşçe uluslararası dayanışma güçlenirse, Komünist Parti ve demokratik muhalefetin zaman zaman yok olduğuna hükmedenlerin kof tahminleri bir kere daha suya düşecektir.

Bugün, Uruguay'daki anti-faşist savaşçılarla dayanışma her zamankinden daha gereklidir.»

Avrupa Yüzme Kupası'ndaki SSCB ve DAC'nin Zafetleri

Yaz ayları sporun «ölü sezon»u-
dur ülkemizde. Spor denince hemen
sadece futbolun anlaşıldığı bir ülke-
de böylesi çok doğal. Çünkü bilindiği
gibi futbola Türkiye'de yaz aylarında
ara verilir. Ne ki futbola ara verilse
de dedikodusuna ara verilmez. Bu
nedenle boyalı basın spor sayfala-
rının başlıca konusu yine futboldur.
Zaten bütün bir yıl boyunca şartlan-
dırılmış olan okuyucunun futbolsuz
bir kaç ay geçmesine izin verilmez.
Sırf futbol iptilasında bir aksama ol-
masın diye!

Oysa aynı yaz ayları, dış ülkeler-
de, özellikle sporun gelişkin düzeyde
yapıldığı yerlerde, en canlı ve yoğun
dönemi oluşturlar. Çünkü spor dal-
larının pek çoğunda karşılaşmalar,
turnuvalar ve şampiyonalar için en
uygun mevsim yazdır. Olimpiyatların
yaz aylarında yapılması bir tesadüf
olmadığı gibi atletizm, yüzme, kürek,
bisiklet, su sporları vb. en önemli spor
dallarındaki şampiyonaların yazın
yapıldıkları bilinen bir gerçektir. Bö-
yleyken Cosmos takımına bilmemkimin
gece kulübünde ne halt yediğini man-
şet yapan boyalı basın dünyanın en
önemli spor olaylarını es geçmeyi yeğ-
ler. Televizyon bile —ki boyalı basına
kıyasla daha az «futbolperest» olma-
sı gerekir— yaz aylarında pazar gün-
kü spor yayınlarına ara verir. Kışın
ve baharlarda Avrupa kupalarındaki
futbol maçlarının canlı yayınlarını
asla aksatmazken, yazın yapılan en
önemli şampiyonaların haberini bile
vermez. Örnek mi istiyorsunuz? İşte
12-13 Ağustos tarihlerinde Londra'da
ve Hollanda'nın Utrecht şehrinde ya-
pılan Avrupa yüzme şampiyonaları.
Bütün Avrupa —ve hatta pek çok Av-
rupa dışı ülke— bu şampiyonayı canlı
yayın verirken, TRT şampiyonanın
sonuçlarını bir kaç kelime ile geçiş-
tirdi. Boyalı basın ise bu kadarını bi-
le yapmadı! Oysa iki Avrupa rekoru
yanısıra sayısız ulusal rekorların kı-
rıldığı bu şampiyona bu yılın en ö-
nemli yüzme karşılaşmasıydı.

Sekiz ülkeden takımların karşı-
laştığı Avrupa Şampiyonası'nın er-
kekler karşılaşması Londra'da ya-

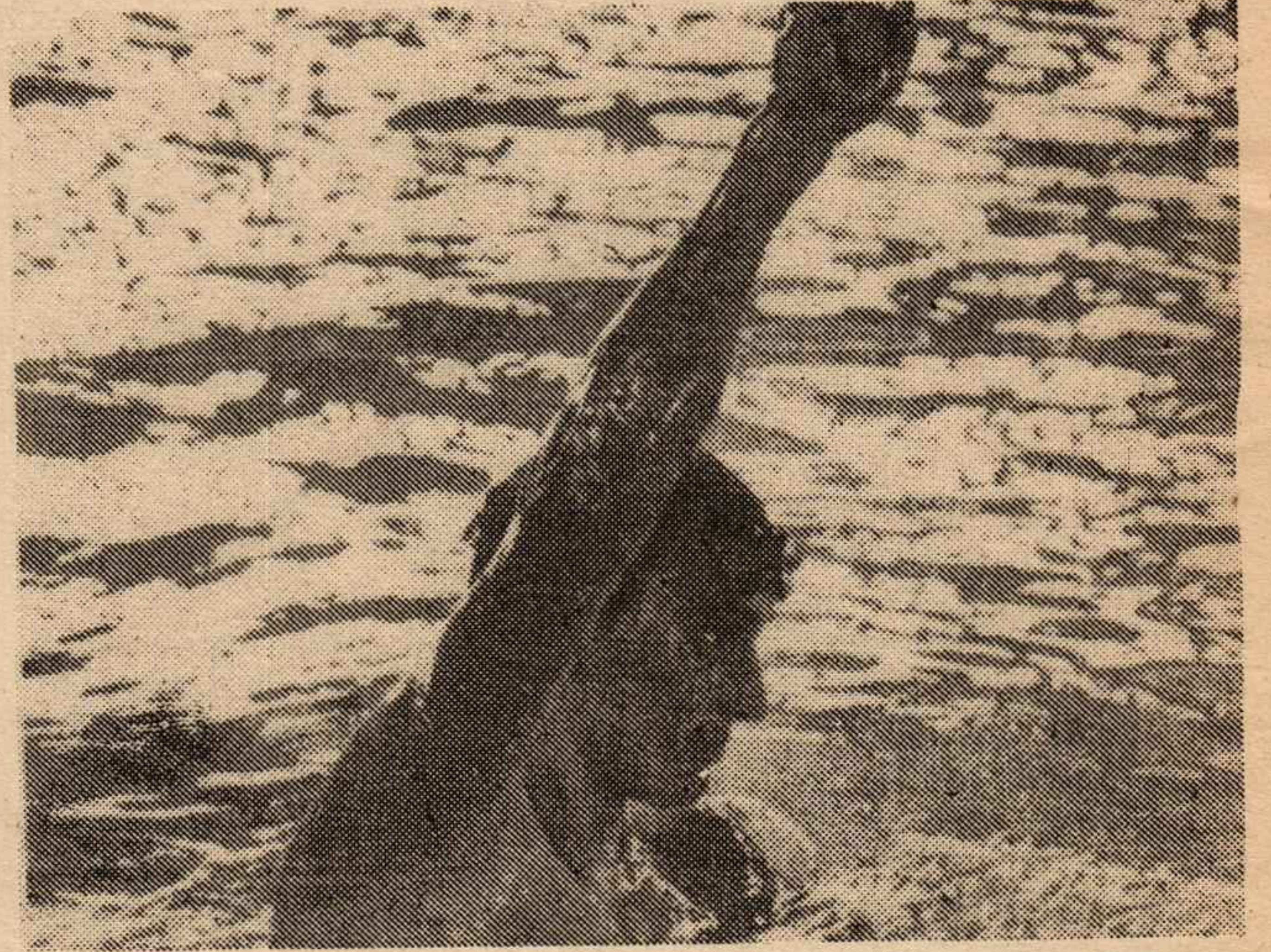
pıldı. Birinciliği Sovyetler Birliği açık
fark yaparak kazandı.

Tablo 1'de takımların, kazandık-
ları toplam puana göre sıralanmaları
ve madalya durumları verilmektedir.
Görüldüğü gibi Sovyet yüzücülerin
hepsi 15 yarışmanın 15'inde de ma-
dalya almayı başarmışlardır. Hem de
hiç birisi bronz olmamak şartıyla.
Demokratik Alman ve Macar yüzücü-
leri ise 15 yarışmanın 8'inde ilk üçe
girmeyi başarmışlardır. Böylece bu
iki ülkenin yarışmacılarının yarısın-
dan fazlası madalya kazanmışlardır.

Her ülkeden tek bir yarışmacının
katıldığı, doğrudan final şeklinde
yapılan yarışmalarda sosyalist siste-
mi, üç ülke; Sovyetler Birliği, Demok-
ratik Almanya ve Macaristan temsil
etmişlerdir. Geriye kalan ülkeler ise
kolayca görüleceği üzere Avrupa'nın
en ileri kapitalist metropolleridirler.
Bunların içinde sadece Federal Al-
manya'nın başarılı olduğu söylenebi-
lir. Gerçekten Federal Almanya, spor-
da Demokratik Almanya'nın bariz üs-
tünlüğünün kendi aleyhine yarattığı
ve yaratacağı olumsuzlukları gidere-
bilmek amacıyla son yıllarda futbol
dışındaki spor dallarına da bir hayli
önem vermeye başlamıştır. Ve Avru-
pa yüzme şampiyonasının erkekler
bölümünde Demokratik Almanya'nın
üstünde ikinciliği kazanmayı becer-
miştir. Diğer gelişkin kapitalist ül-
kelerden İsveç hiç madalya kaza-
mazken İngiltere, Fransa, İtalya bi-
rer madalya ile yetinmek zorunda
kalmışlardır.

1 No.lu Tablo'nun alt bölümün-
de sosyalist ülkeler toplamıyla ka-
pitalist ülkeler toplamı karşılaştırıl-
maktadır. 3 sosyalist ülkenin, 5 ge-
leşkin kapitalist ülke toplamına kar-
şı açık üstünlükleri hemen görülmek-
tedir.

Utrecht'te yapılan Avrupa kadın-
lar yüzme şampiyonasında ise De-
mokratik Alman yüzücüleri, erkekler-
de Sovyetlerin başarısının benzerini
tekrarladılar. 14 yarışmadan 10'unu
birinci bitiren Demokratik Alman-
ya takımı diğer takımlara büyük fark
yaptı. Geri kalan 4 yarışmada da De-
mokratik Alman yüzücüleri ikincilik-

Sovyet yüzücüsü Fesenko Avrupa rekorunu
kırdıktan sonra sevincini gösteriyor.

ten aşağı düşmediler. Takım halinde
ikincilik kazanan Sovyetler Birliği ü-
çüncü olan Hollanda ile bir hayli Hol-
landa bu avantajını kullanmasına
rağmen Sovyetler Birliği'ni takım ha-
linde geçmeyi başaramadı.

Tablo 2'de takımların kazandıkla-
rı toplam puan esas alınarak yapılan
sıralama ve madalya durumları veril-
mektedir. Görüldüğü gibi yarışmalar-
da sosyalist sistemi sadece iki ülke
Sovyetler Birliği ve Demokratik Al-
man Cumhuriyeti temsil temektir.
Geri kalan 6 ülke ise gelişkin kapita-
list ülkelerdir. Erkeklerde Macaris-
tan'ın yerini burada Belçika almıştır.
F. Almanya erkeklerde sağladığı ba-
şarıyı kadınlarda sağlamaktan bir
hayli uzaktır. Demokratik Almanya
ile sporda rekabet, kadınlar söz ko-
nusu olunca hemen iflas etmektedir.
Kapitalizmin, ne kadar gelişkin dü-
zeyde olursa olsun asla ortadan kal-
dıramadığı ve kaldıramayacağı kadın
erkek eşitsizliği F. Almanya'yı sosya-
lizmle yarışacak seviyeye bile ulaştır-
mamaktadır.

Tablo 2'nin devamında kadınlar
yarışmasının sosyalist kamp ile, ka-
pitalist kamp değerlendirmesi veril-
mektedir. Sonucun sosyalist kamp a-
çısından erkeklerdeki kadar «parlak»
olmadığı hemen görülmektedir. Ka-
dın-erkek eşitsizliğinin kapitalist sis-
tem aleyhine, kadınlarda erkeklere kı-
yasla yarattığı geri durum son Av-

rupa şampiyonası'nda sanki ters yüz
olmuş görünümündedir. Alışılmışla
taban tabana zıt olan bu durum oku-
yucuyu şaşırtmamalıdır. Çünkü ka-
dınlar yarışmasında sosyalist sistem-
den sadece iki ülke yer almaktadır.
En basit bir hesaplama bile anlaşılır ki,
bu ülkelerin sporcuları hiç madalya
kazanmasalardı, madalyaların ancak
üçte ikisini toplayabilirlerdi. Yine de
iki sosyalist ülkenin sporcuları geliş-
kin 6 kapitalist ülkenin birlikte top-
layabildikleri kadar madalya kaza-
narak hatırı sayılır başarı sağlamış-
lardır. Kapitalist kamp ise 14 birin-
ciliğinden sadece birini elde edebil-
miştir. 20'nin üstünde ulusal rekorun
yenilendiği erkekler yarışmasında iki
de Avrupa rekoru kırılmıştır. İlk re-
korun sahibi 100 metre kelebek stil-
de Demokratik Alman Roger Pyttel,
ikincisinin sahibi ise 200 metre kele-
bek stilde Sovyet yüzücüsü Fesenko
olmuşlardır.

Avrupa Yüzme Şampiyonası ö-
zetle iki şeyi kanıtlamıştır. Birincisi,
bizde hiç önem verilmeyen, yüzme gi-
bi, insan vücudunun ve neslinin geliş-
mesinde önemli yeri olan temel bir
spor dalının sosyalist ülkelerde nasıl
gereğince geliştirildiğidir. İkincisi ise
yüzmede sosyalizme kaptırdığı üstün-
lüğünü geri almak için büyük çaba-
lar harcayan Avrupalı gelişkin kapita-
list ülkelerinin başarı kazanma ih-
timallerinin olmadığıdır.

TABLO 1
ERKEKLER MADALYA VE PUAN SIRALAMASI

	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam	Puan
1. SSCB	11	4	—	15	150
2. F. ALMANYA	2	4	5	11	111,5
3. DEMOKRATİK ALMANYA	1	1	6	8	99
4. MACARİSTAN	1	5	2	8	78,5
5. İNGİLTERE	—	1	—	1	74
6. FRANSA	—	—	1	1	70
7. İTALYA	—	—	1	1	57
8. İSVEÇ	—	—	—	—	26
SOSYALİST ÜLKELER	13	10	8	31	
KAPİTALİST ÜLKELER	2	5	7	14	

TABLO 2
KADINLAR MADALYA VE PUAN SIRALAMASI

	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam	Puan
1. DEMOKRATİK ALMANYA	10	4	—	14	136
2. SSCB	3	1	3	7	96
3. HOLLANDA	1	3	4	8	92
4. FEDERAL ALMANYA	—	2	5	7	82
5. İNGİLTERE	—	4	1	5	77
6. FRANSA	—	—	—	—	42,5
7. BELÇİKA	—	—	1	1	36
8. İSVEÇ	—	—	—	—	30,5
SOSYALİST ÜLKELER	13	5	3	21	
KAPİTALİST ÜLKELER	1	9	11	21	

İRAN'DA ŞAFAK SÖKÜYÖR

Tudeh Merkez Komite Üyesi
HISROV RUZBEH'in
savunması

haziran **h4** yayınları

15 TL

Yazışma ve havale adresi: Öner Cıraoğlu
Başmuship Sk. Tan Ap. 10/11 Çoğaloğlu/İstanbul

İRAN'DA DEVİRİM

AYŞEGÜL DORA GÜNEY
İlhan Selçuk'un Önsözüyle

haziran **h4** yayınları

75 Lira

Dağıtım :
HAZİRAN YAYINLARI
Başmuship sokak 10/11 Çoğaloğlu — İstanbul
Toplu isteklerde % 25 indirim yapılır.

■ Soldaki Aydın Tavrı

Aydınların sınıf mücadelesindeki yeri ve tavrı konusu, marksistleri başından beri en çok uğraştırmış sorunlardan biridir. Öyle ki, bazı ülkelerin işçi sınıfı partileri için aydınlar, program ve strateji tartışmalarının dahi dönem dönem merkezi konusu olmuşlardır. Bugün, dünya komünist hareketinin aşılmış bir sorunu olmakla birlikte, aydınların sınıf tavrı üzerine tartışmalar, yer yer yeniden gündeme gelmektedir.

Sorun, teorik planda evrensel bir çözüme kavuşturulmuş olduğu halde, pratikte birtakım güçlüklerin yaşandığı bir gerçektir. Zaten, ikide bir işçi sınıfı partilerinin gündeminde yerinden yer alması, bilimsel teorik verilerin baştan ele alınması, bu veriler ışığında somut duruma aydınlık getirilmeye çalışılması, tekniğin ve bilimsel gelişmelerin taşıdığı yeni pratik güçlüklerin aşılma zorunluluğundan doğmaktadır.

Marksizm, daha baştan, «dünyayı yorumlamakla yetinilemeyeceği, onun değiştirilmesi gerektiği» ilkesinden yola çıkarak, eyleme dönüşmeyen bilginin, eyleme katılmayan aydının emekten yana tavrının sözde kalacağını vurgulamış oluyordu. Nitekim bilimsel sosyalizmin yaratıcıları, tarihin ve sınıf mücadelelerinin teorik çerçevesini belirlemekle kalmıyorlar; teoriyi bir eylem kılavuzu olarak alıp onu gerçekleştirecek olan sınıfın örgütlenmesi için etkin biçimde üstleniyorlardı. Bilginin bilinç alanından maddi dünyaya bir mücadele aracı olarak taşınması, nesnel bir gerçeklik halini alması için marksizmin ustaları işçi sınıfının mücadelesine saflarına katılıyorlar, böylece sosyalist aydın olmanın anlamını da aydınlığa çıkarıyorlardı.

İşçi sınıfının ve halkların devrimci-demokratik mücadele tarihi, bu tavrı örnek alan, dahası sosyalizm için barikatlarda dövüşerek ölen pek çok aydının adıyla doludur. Ülkemiz aydınları da, gerek ulusal kurtuluş döneminde, gerekse burjuvazinin gerici ve faşist baskıları karşısında, anti-empyrist ve ilerici tavırlarını eyleme dönüştürmeye çalışmışlar, ilerici aydın geleneğimiz için olumlu örnekler yaratmışlardır. En azından, bütün bir Cumhuriyet tarihi boyunca, ilerici aydınlarımızın demokrasi mücadelesinde etkin bir yerleri olduğu herkesçe benimsenen bir olaydır. Burjuvazinin gerici saldırılarına boyun eğmeyerek, en karanlık dönemlerde zindana, sürgüne ve katledilmeye rağmen kahramanca direnmeleri, işçi sınıfına, emekçi halkımıza ve sosyalistlere az şey kazandırmamıştır.

Bugün de faşist saldırganlığın başlıca hedefleri arasında örgütlü-örgütsüz ilerici ve sosyalist aydınların bulunduğu, onlarca demokrat aydının faşist kurşunlara hedef olduğu, tüm halkımızca bilinen, yaşanan bir gerçektir. Halkımızın ilerici aydınlarına duyduğu saygı ve sempati de, onların faşizm karşısında açık bir tavır alışlarından kaynaklanır. Keza faşistlerin aydınları karşı öfke ve nefreti de...

Server Tanilli, «Çağdaşlıktan Ne Anlıyoruz» yazısında şöyle söylüyor: «Çağdaşlık, birtakım erdemleri kendisinde toplayıp, sonra da bir kenara çekilip, olup biteni temaşa etmek değildir. Çağdaşlık, çağdaşlık uğruna verilen kavgaya katılmayı da gerektirir.» Çağdaşlığın, demokrasi mücadelesinde demokrasi güçlerinin saflarına katılmak olduğunu özellikle vurgulayan Tanilli'nin faşist kurşunlara hedef olmasında, sadece demokrasiyi

benimsemiş ve ona inanmış olmasının değil, anti-faşist mücadelede yer almasının da rolü vardır ki, belirleyici olan da bu ikincisidir.

Ancak bu tavrın, demokratik düşüncüyü demokratik eyleme bütünleştirme tavrının, gericiğin ve faşist hareketin bütün saldırılarına rağmen, bugün için ilerici aydınların genelleşmiş bir tavrı olduğunu söyleyebilmek oldukça güçtür. Faşist harekete geri adım attırmak, onu tecrit etmek ve faşist tehlikeyi sarmak kitlesel bir mücadelenin görevidir, ama bu anti-faşist kitle bütünlüğü içinde aydınlar da vardır. Başka deyişle, sol'un çeşitli kesimleriyle, fikir alış-veriş düzeyinde ilişki kuran ilerici aydınların, bu ilişkiyi sürekliliğe, kalıcılığa ve giderek örgütlü eylem düzeyine yükseltmeleri sorunu, ülkemiz koşullarında henüz aşılamamış bir sorundur. Bu konuda olumlu eğilimlerin varlığı ve yaygınlığı yansısı, olumsuzlukların da azımsanmayacak ölçülerde kendini göstermesine tanık oluyor.

Bir eğilim olarak kaldığı sürece

(her ne kadar ülkemiz gerçekliği içinde bu bile ileri bir adımsa da) kalıcı ilişkiye dönüşmeyen olumlu eğilimler, somut ve acil olarak önem taşımaktan uzaktır. Bu eğilim, solun gerek demokratik, gerekse sosyalist plandaki birliğinin henüz sağlanamadığı bir aşamada, «bir çizgiye bağlanmanın yol açabileceği harcanma» kaygısının aşılması anlamında ileri bir durumdur. Ancak bu kaygının pek de öyle haklı olmadığı, devrimci-demokratik hareketin bugün artık aydınların işlevini gereği kadar özümlemiş olması açısından da, kitlelerin aydınlardan beklediği etkinlik açısından da kolayca görülmektedir. İşçi sınıfı sosyalistleri, aydınların bu tedirginliğinin farkındadırlar ve aydınların harcanmasından değil, gerçek ve etkin değerlerini kazanmasından yadırlar. Öte yandan, kitleler de bunun özlemi içindedirler ve olaylar karşısında aydınların açık olmasını istiyorlar. Aydınların büyük çoğunluğu, bu ihtiyacı karşılama gereğini duyuyorlar. Subjektif olanaklarının maddi bir gerçeklik, bir eylem nite-

liği kazanmasının özlemini çekiyorlar. Bu, elbette değerlendirilmesi, bir adım atarak nesneleştirilmesi gereken ileri bir durum. Ne var ki, bu aydınlar bile, soldaki dağınıklığın kendi dışlarında aşılmasını, güçlü bir merkezli sosyalist otoritenin ve demokratik hareketin önce oluşmasını, sonra onun safında yer almayı hesaplıyorlar. Başka deyişle, bilimsel alanda olsun, sanatsal etkinlikte olsun, politikanın önceliği ve politikayla birlik-telik konusunda birtakım kuşkular, henüz ağır basıyor. Politika «kazandırmı, kaybettirir mi» sorusu tam ve bilimsel karşılığını bulmamıştır aydınların kafasında.

Bu ortada kalış, eğilimin eyleme dönüşmesinin önündeki bu küçüm-senmiyecek olumsuzluk, asıl büyük olumsuzluğu derinleştirmekte, güçlendirmektedir. «Kendini politikanın üzerinde görme hastalığı» olarak niteledirebileceğimiz bu büyük olumsuzluk, bu «büyüklik kompleksi», sosyalist hareketi, faşizme karşı dışı mücadele yürüten demokrasi güçlerine güvensizliğe varmaktadır ki, aydınlardan etkilenebildikleri ölçülerde, bu güvensizlik dalgası kitleleri de sarmaktadır. Oysa bu, «kendini korumaya» adına ortaya çıkan tavır, giderek faşist hareket ve anti-demokratik baskılar karşısında yalnızlaşmaya, savunmasız kalmaya sürüklemektedir soldaki aydını.

Aydınlar, geçmişin deney zenginlikleri ve sezgileriyle, bu savunmasızlığın giderilmesi gerektiğini elbette kavrayacak güçtedirler. Ama bunun için, aydın sevgisinin yetemeyeceğini de gecikmeden kavramak gerekiyor. Anti-faşist mücadele geçmişimiz, bu konuda yeterli bir deney birikimi sağlamıştır. Yeni acıların yaşanması anlamsızdır.

MİLİTANLIK VE YAZAR

Julius Fučík, 8 Eylül 1943'te, hayatının son anına kadar faşizme karşı direndikten sonra darağacında can verdi. Fučík, işçi sınıfının partili bir militanı olarak, Çekoslovakya, Alman faşizminin saldırısına uğradıktan sonra anti-faşist savaşa etkin biçimde katılmıştı.

Dünyanın dört bir yanında anti-faşist savaşın saflarında kendilerine düşen militan görevleri eksiksizce yerine getiren her aydın, gazeteci ve yazar, Fučík'i her anılarında kitlelere ve geleceğe daha bir güvenle önermektedirler. İşte Fučík, yazarlığını militanca değerlendirmenin somut örneğini vermiş bir insan olarak, tüm yazar ve aydınları anti-faşist mücadele görevinin nasıl bütünleştiğini göstermiş, anısı önünde saygıyla eğilmeye hak kazanmıştır.

Simonov Öldü

İkinci Dünya Savaşı, insanlığa getirdiği korkunç yıkım ve savaşın çıkmaları altında ezilen toplum hayatın dramıyla dünya edebiyatının başlıca konusu oldu. Denebilir ki, yalnızca edebiyatın değil, tüm sanatların yirminci yüzyılda en çok işlediği konu savaştır. İki büyük dünya savaşının empyalist çıkarlar uğruna bütün tarihi, uygarlık ve insanlığa daha önce görülmemiş boyutlarda yıkım ve acılar getirdiği düşünülürse, sanatların savaşı bunca yaygın işlemesinin önde gelen nedenlerinden birisi görülmüş olacaktır.

Ne var ki, burjuva yazar, savaş, acı gerçekliği ve yıkıcı görüntüleriyle anlatmanın ötesine geçememiştir. Günlük olağan hayatından koparılmış ve savaşın dışlılarıyla öğütülen insandır onun konusu. Kadere boyun eğen, sefil dramını yaşamaktan başka çıkış yolu olmayan insan!

Başta Sovyet edebiyatı olmak üzere sosyalist gerçekçi edebiyatın bütün örnekleri, savaşın gerçek nedenlerini somut insan ilişkileri içinde sergilerken, insanın yaratıcı özelliklerini öne çıkarıyor, savaşın mutlak olmadığını ve asıl barış için savaşılması gerektiğini gösteriyor. Barışın güvencesinin emekçi insanlar olduğu, savaşın onlara açlık, ölüm ve ağıttan başka bir şey getirmediği, yalnızca sosyalist gerçekçi edebiyatın konusu olmuştur. Yine her savaştan emekçiler yararına sonuçların çıkabilmesi için söylenmesi gereken umut ve direnç türküsünü, insanlığın somut örneklerini dile getiren türküydü yalnızca sosyalist gerçekçiler söylemiştir.

Simonov, işte bu yazarlardan biriydi. Savaş muhabiri olarak, faşist Hitler ordularına karşı sosyalist avatanın en çetin koşullarda nasıl savunulduğunu adım adım izlemiştir. Üstelik Sovyet insanının fedakârca direnişinin faşizmi mezara gömecek en büyük imkân olduğunu, bu nedenle tükenmeyen bir umutla savaştan insanların kararlı gücünü yakından görmüştü. Onun bu tanıklığı, canlı, inandırıcı, lirik bir anlatımla romanlarına yansdı. Bireyin trajedisinde haklı, tek insanın kahramanlığında Sovyet

insanını destansı ve açık bir anlatımla sergiledi.

Savaş yıllarının dudaklardan eksilmeyen şiri «Bekle Beni»de, ateş hattındaki insanın umudu, bir gün barışın kurulduğu ve faşist camavarlığın yok edildiği bir dünya özlemi ve inancı, sıcak, yalın, usta dizelerle anlatılır: «Bekle beni geleceğim / Ölümlün ötesinden olsa bile / Bırak beklemesini bilmemişler / Bahtım olduğunu söylesin / Varsın anlamasın hiç biri bırak / Savaşın ateşi içinde yitip / Nasıl durmadan kordu beni / Bekleyişinin ateşi / İkimiz olacağız yalnız / Beni yaşatanın ne olduğunu bilen / Yapamadığı gibi hiç kimselerin / Bekleyişini vermiş olacaksın bana / Sen.» Faşizme, insanlığın toptan yok edilmesine karşı savaşın yüklediği acımasız sorumluluk, şu dizelerde etkili bir söyleyişle dile gelir: «Hakla kendine düşen — bir kişi bile olsa düşmanın! / Vur, yok et onu, bir dakika bile yitirmeden! / Gördüğün her yerde, her zaman, / Vur onu, öldür hemen.»

Konstantin Simonov, savaş olanca dehşeti ve çetinliğiyle, yıkıcı yönleriyle içerden yaşamış bir yazar olarak anlatmakla yetinmemiş, savaş sonrasında da barış için yürütülen mücadelenin önde gelen adlarından biri olmuştur. Savaşta nasıl bütün cepheyi dolaşırsa, savaş sonrasında da dünya barışının kalıcılığı için duraksız bir çaba harcamıştır. Onun bu özelliği, bir genç şairimizin dizelerinde şöyle anlatılmıştır: «Simonov, anlat / O kuşatmayı hangi hınçla yarıdın / Ve gene Alman emekçiyi / Hangi şefkatle / Hangi yiğitlikle sardın / ... / De hele, çelik / Ölüm saçmasın artık / Delik koynundan, / De hele, yaşasın barış / Proleter çeketin, köylü gömleğini / Resimle yüzümüze tabelasını aşkın / Ki terimizden / Fıskırmasın / Savaşa yarış.»

O, savaşta olduğu kadar, savaştan önce ve savaşta da kahramanca ön safta yer aldı. Yalnızca Sovyet halkı için değil, bütün halklar ve barış güçleri için barış davasının sembolü oldu. Adı, barıştan yana mücadele edenlerin hep ön sıralarında kalacaktır.

Bağlantısızlar Hareketinin, Dünya Barış ve Sosyal İlerleme Güçleri Arasındaki Yeri Pekleştiriyor

BAĞLANTISIZLAR HAREKETİ HİÇ BİR ZAMAN EMPERYALİZM VE ANTI-EMPERYALİZM KARŞISINDA «BAĞLANTISIZ» OLMAMIŞTIR. BAŞINDAN BERİ ANTI-EMPERYALİST; SÖMÜRGEÇİLİĞE, YENİ SÖMÜRGEÇİLİĞE, IRKÇILIĞA VE SİYONİZME KARŞI; BARİŞ, BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ VE SOSYAL İLERLEMEDEN YANA BİR HAREKET OLMUŞTUR.

BAĞLANTISIZLAR HAREKETİ ÜYELERİ, EMPERYALİZMİN HAREKETİN ÜYELERİNİ KARŞI KARŞIYA GETİRME ÇABALARINI BOŞA ÇIKARMIŞLARDIR. KÜBA İLE DİĞER ÜYELERİN ARASINI AÇMAK GAYRETLERİNİN BOŞUNA OLDUĞUNUN EN CANLI KANITI 6. KONFERANS'IN HAVANA'DA TOPLANMAKTA OLUŞUDUR.

Bağlantısızlar Hareketi 6. Zirve Toplantısı şu günlerde Havana'da yapılıyor.

Emperyalizmin sömürgeliğinden kurtulmuş sömürsüz ve kendi ülkesinde kendi egemenliğine sahip yaşamak isteyen bir grup ülkenin girişimiyle 18 yıl önce kurulan Hareket, 1961'de Belgrat'ta yapılan 1. Konferans'a katılan 25 üyeye sahipken, bugün 90 kadar üyesi ile uluslararası ilişkilerde önemli bir gücü oluşturuyor. Bu güç nasıl bir güçtür?

Bağlantısızlar Hareketi kuruluşundan bu yana anti-emperyalist, sömürgeciliğe, yenisömürgeciliğe, ırkçılığa ve siyonizme karşı; barış, bağımsızlık, demokrasi ve sosyal ilerlemeden yana bir hareket olmuştur. Emperyalizmin yürüttüğü propagandanın aksine Hareket bu niteliğini kuruluşundan bu güne açık ve kesin bir şekilde ortaya koymuştur.

Bağlantısızlar Hareketi, emperyalist propagandanın Hareketi emperyalizm ve anti-emperyalizm karşısında «bağlantısız» bir hareket olarak gösterme çabalarını her zaman için boşa çıkarmıştır, emperyalistlerin Hareketi sürüklemek istediği taraflı «tarafsızlık» oyununu bozmuştur.

Bağlantısızlar Hareketi, savaş ve barış arasında tercihini uluslararası ilişkilerde barış içinde birlikte varolma, silahsızlanma, detanttan yana aktif bir şekilde belirlemiştir. Harekete üye ülkeler, hiç bir askeri pakta üye değildirler. Emperyalistler dışında kimse de onlardan askeri paktlara üye olmalarını istememektedir.

Bağlantısızlar Hareketi anti-emperyalist niteliğini her zaman ortaya koymuştur. Ülkelerin ekonomik bağımsızlığı ve ülkeler halklarının kendi zenginlikleri üzerindeki egemenliği ve uluslararası tekellere karşı kararlı bir mücadele yürütmüşlerdir. Yine Bağlantısızlar emperyalizmin her türlü oyunları karşısında da bu kararlı tavrı göstermişlerdir. Irkçılık ve siyonizm karşısında kurtuluş hareketlerini aktif olarak desteklemişlerdir. Güney Afrika, Namibya, Zimbabwe, Filistin ile bugün ha-

la ABD'nin sömürge boyunduruğundan kurtulmak için mücadele eden Puerto Riko'da verilen mücadeleyle tam bir destek ve dayanışma içerisinde. Zimbabve Yurtsever Cephesi ve Filistin Kurtuluş Örgütü, Swapo gibi halk güçlerinin gerçek temsilcilerinin Hareket'e üye olarak kabul edilmekte oluşları bunun en somut bir kanıtıdır.

Bağlantısızlar faşizm karşısında da her zaman için kesin bir tavır almışlardır. Latin Amerika'da ve dünyanın değişik köşelerinde faşist ve gerici yönetimlere karşı verilen mücadelelerin aktif destekçisi Bağlantısızlar emperyalizm karşısında «tarafsız» olmadıklarını bir kere daha göstermişlerdir.

Bağlantısızlar Konferanslarına ait belgelerin incelenmesi Hareketin anti-emperyalist, barış, bağımsızlık, demokrasi, sosyal ilerlemeden yana niteliğini ve amaçlarını somut olarak kanıtlamaktadır.

Emperyalizm, Bağlantısızlar Hareketi'ni anti-emperyalist yolundan çeviremeyeceğini bilmektedir. Bu nedenle, hiç olmazsa Hareketin önemli bir güç olarak uluslararası ilişkilerin barış ve ilerlemeden yana güçlerin lehine gelişmesine katkıda bulunmasını engelleme gayretleri içerisinde.

Harekete yönelik bir girişim, emperyalistlerin yıllardır emperyalizm ağı içindeki geri ülkeler başta olmak üzere faşist ve gerici unsurlar kanalıyla saldırılarını artırması ve bunun yanı sıra bu ülkeye «yardım» yoluyla iyice kendisine bağımlı kılma gayretleridir. Bu bağımlılığın iç ve dış politikadaki yansımaları çok iyi bilinir. Bağlantısızlar Hareketi'ne yönelik engellemelerde emperyalizmin son derece büyük miktarlarda para devreye soktuğu bilinmektedir.

Öte yandan emperyalizm Hareketin üyelerini karşı karşıya getirmek için de her türlü çabayı sarfetmektedir. Özellikle Küba ile diğer üyelerin arasını açmak üzere çeşitli yollara başvurulmuştur, başvurulmaktadır. Hareketin anti-emperyalist doğrultuda, barıştan, ilerlemeden yana mücadelesinin gelişmesinde temel rol oynayan ve emperya-

listlerin zaten bir türlü varlığına tahammül edemedikleri Küba, tüm emperyalist çabalara karşılık, Hareket üyelerinin gözünde saygınlığını daha da artırmaktadır. Küba'yı «bağlantısız olmamakla», «taraf» olmakla suçlayan emperyalistlerin bu çabalarının boşuna olduğunun en canlı bir kanıtı hiç kuşkusuz 6. Zirve Konferansı'nın Havana'da toplanmakta oluşudur. İlk defa bir Latin Amerika ülkesinde yapılmakta olan Konferans yalnızca Küba'ya uygulanmak istenen diplomatik tecrite karşı değil, aynı zamanda Latin Amerika'daki diğer ülkeler halklarıyla dayanışma ifade etmesi açısından da önemlidir.

Ve nihayet Hareket aleyhine geliştirilmek istenen bir propaganda da Bağlantısızlar Hareketi'nin sosyalist ülkelerle olan ve her geçen gün daha da güçlenen ilişkilerini koparmaktır. Emperyalizm böylelikle Hareketi en temel desteğinden yoksun bırakarak, gücünü kırma planları içerisinde.

Emperyalizm bu girişimlerinde yalnız değildir. Maoçu Pekin yöneticilerinin ABD emperyalizmi ile ibret verici işbirliği Bağlantısızlar Hareketi'nin бүтүнлүгүнө yönelik girişimlerde de açık seçik ortadadır. Hareketi kendi yayılcı ve hegemonyacı amaçları doğrultusunda kullanmak üzere «üç dünya teorisi»ni empoze etmeye çalışan Maoçu Çin yönetimi, başta Küba olmak üzere, Çin yönetiminin karşı-devrimciliği ve dünya halklarının özel olarak da gelişmekte olan ülkeler halklarının yararına ne denli aykırı düştüğünü çok iyi bilen Bağlantısızlar Hareketi üyeleri tarafından tecrit ve mahkum edilmişlerdir. Çin yönetiminin son olarak Vietnam'a karşı giriştiği saldırıyı şiddetle kınayan Bağlantısızlar Hareketi temsilcileri, Maoçuların emperyalist saldırganlık paktları ile sıkı ilişkileri, savaşların kaçınılmazlığını öne sürerek yaptığı detant, silahsızlanma ve barış düşmanlığını da vurgulamışlardır.

Bağlantısızlar Hareketi emperyalistlerin ve karşı devrimcilerin her türlü engellemelerine rağmen gelişmekte ve güçlenmekte, dünya ilerici ve barış güçlerinin mücadelesindeki yerini pekiştirmektedir.

Birlik
Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

Sahibi: Türkiye Sosyalist İşçi Partisi adına Ahmet Kaçmaz — Sorumlu Müdür: Ali Aktürk
— Yönetim yeri: Parmakkapı Tel Sokak 2/4, Beyoğlu/İST. — Abone bedeli: 6 aylık: 225 TL,
1 Yıllık 450 TL, yurt dışı iki katıdır. Avrupa temsilciliği: Nilgün Doğançay — 6300 Giessen,
1 Postfach: 5322 Federal Almanya — Banka No: Nilgün Doğançay, Deutsche Bank Konto
Nr: 020 - 1640 Giessen - Deutschland — Baskı: — S.B.T.: 3 Eylül 1979